

2. heid in God is, zo zal de Waarheid ook in elk van ons bestaan. Maar ons besef van God, zowel als van ons zelve, is onvolledig. Door deze onvolledigheid van erkennen en besef worden wij geconfronteerd met verschijnselen b.v. als: tijd. Met de verschijnselen van groei, ontwikkeling, mislukking, met lijden en geluk, kortom al die tegenstellingen, die toch ons aller bestaan, mens én geest wel kenmerken. De Waarheid, die in mij is zou ik dan moeten vergelijken met een soort kompasnaald. Dit is mijn werkelijkheid. En hoe mijn verstandelijke beredeneringen ook moge zijn, hoe de inzichten van de wereld waarin ik mij bevind tijdelijk, ook moge zijn, en hoe de mores ook mogen zijn en probeert mij als juist voor te leggen, ik heb in mij zelf die Waarheid, en die Waarheid maakt het mij mogelijk om die richting te kiezen, die mijn wezen en persoonlijkheid het dichtst brengt bij de Waarheid, de Werkelijkheid, het deelgenootschap met God.

Dan komt als vanzelf de vraag op: wanneer het dan niet belangrijk is wat wij geloven, en het alleen belangrijk is wat wij doen, is het dan zinvol om ons bezig te houden met ons geloof? Ik dacht, dat wanneer wij uitgaan van Cosmische waarden het antwoord zonder meer ontkenkend zal luiden. Maar ik ben er ook van overtuigd, dat op het ogenblik, dat wij zelve met een geloof in ons zelf, een gerichtheid dus, geconfronteerd worden, het voor ons nodig is daaraan begrippen te verbinden. Wij moeten het geloof overbrengen in onze eigen wereld. Wanneer wij ons geloof niet metterdaad kunnen beleven, is het zinloos. Wanneer wij metterdaad beleven en wij kunnen dit niet omschrijven, en dus onvoldoende beseffen, zal de betekenis ervan beperkt zijn. Maar op het ogenblik, dat een geloof in ons bestaat, en dus een gerichtheid, welke wij weten te omschrijven in de termen van ons eigen bestaan, onze eigen wereld en ontwikkeling, zo zullen wij bewust deel hebben aan alle processen, die ons voeren in de richting van de totaliteit waartoe wij behoren. Hier komt onwillekeurig de vraag of in dat menselijk leven dat geloof niet vaak van vorm verandert. Mijn inziens is dat altijd het geval. Een kind gelooft, dat zijn ouders bijna almachtig zijn. Hoe ouder hij wordt, hoe meer hij wat eens als macht werd beschouwd, gaat ervaren als bemoeizuchtige senieliteit. Het is duidelijk: het beeld verandert naarmate je eigen standpunt verandert. Wanneer je begint in een geloof, bestaat er voor jou niets anders dan dat geloof en de wetten en regels, die daaraan verbonden zijn, de prediking en de slogans, die eigen zijn aan deze vorm van verkondiging. En dan maakt het niet uit of u P.G. bent, Vrijzinnig, R.K. of misschien behoort tot de heiligen der laatste Dagen, de Getuigen van de laatste kerk van Christus, en wat u nog meer wilt. Zolang u kritiekloos daarin opgaat is dit uw waarheid, uw werkelijkheid, en uw gehele emotionele bestaan wordt daardoor gedictieerd. Ook uw schuldgevoelens, de wijze waarop u handelt t.o. uw naasten zal door dat geloof bepaald worden. Neem je meer afstand, groei je zelf, dan ga je de betrekkelijkheid zien van al die dingen. In het begin zal je als kind, of als jongeling zelfs denken: "Kijk dit Christendom is toch wel de enige ware weg tot Verlossing." U wordt ouder, en je ziet, dat de wereld met al dat Christendom nog steeds in dezelfde verwarring is, dat strijd, nijd, ijdelheid een rol spelen, zelfs in de verkondiging. Dan zeg je tegen jezelf: "Zou het zo wel zijn?" En dat betekent, dat je een andere formulering moet vinden. Ons geloof verandert in zijn uitdrukking en formulering met het standpunt dat we zelf innemen. Maar de verandering van dit denken en van dit geloof is gelijktijdig onze enige mogelijkheid om een juiste oriëntatie te vinden t.a.z. van het geheel, van wat wij "God" noemen. Er zijn zeer veel termen, die elk voor zich een beeld scheppen. Wanneer ik b.v. zeg: "Wij hebben deel aan het Werk van de Opperste Bouwmeester, en elke steen moet recht en goed behouwen zijn, zodat hij zijn plaats in kan nemen in de Tempel, dan spreek ik in symboliek. Maar hier is het beeld van de mens, die zichzelf moet vormen. En ook een beeld van een Cosmisch Plan, dat bepaald wordt door een ongekende grote Bouwheer. Realiseer je wat je zegt. Want dát is je geloof dan. Dan geloof je: de gehele Schepning is een planmatig geheel. Je spreekt over een Tempel. Je gelooft dus, dat God kan wonen in de totaliteit van alle geuite Schepning. En wanneer je je zelf wilt behouwen, je zelf wilt vormentot iets wat dáárin a.h.w. zijn rol kan spelen op de juiste wijze, dan zeg je ook: "Ik vorm met het geheel van de Schepning de omhulling van de geest, de kracht, waaruit het Helel bestaat. Maar dat impliceert, dat ik niet alleen juist behouwen kan zijn volgens mijn eigen beeld. Het impliceert, - en dat is het wonderlijke van dit geloof - dat ik dus mijn vorm alleen dan kan vinden, wanneer ik op de juiste wijze, zonder mijn eigen wezen of persoonlijkheid te verliezen mij kan aanpassen bij de anderen. Ik ben geworden tot een aanvulling van de ander. En wanneer ik dit perfect doe, zodat ik perfect aansluit bij hetgeen

3. reeds is, dan alleen ben ik de rechtbehouwen steen. Alleen dán vind ik waarlijk mijn juiste plaats in de Tempel.

Het zal u duidelijk zijn, dat deze Maçonieke denkwijze op velerlei wijze herhaald wordt. Wanneer wij leven hebben wij de neiging om de hemel te zien als één bestemming volgens één regel. Zeker bij het Christendom is deze neiging bijzonder groot. En men vergeet, dat zelfs Jezus gezegd moet hebben: "In het Huis mijns Vaders zijn véle Woningen." En dat wil zeggen: het is niet een eenheid zonder meer. Het is een opbouw. Het is een structuur, waarin alles zijn eigen waarde en zijn eigen betekenis heeft, zodat het Christendom tenminste in déze bevestigend zou moeten spreken t.a.z. van deze Maçonieke opvatting.

Maar laten we verder gaan. Want het gaat hier niet alleen, naar ik aanneem, om de vraag of wij een geloof kunnen formuleren en of we het kunnen beleven. Het gaat er om, of wij in ons bestaan in de huidige vorm dat geloof een zodanige inhoud kunnen geven, dat wij gaan beantwoorden aan een Werkelijkheid, die wij niet beseffen. Nu wil ik nog een vraag stellen, een vraag, die ik overigens zelf zal trachten te beantwoorden. Wanneer ik nu geen vast gevormd geloof heb, heb ik dan ook niet de juiste gerichtheid? Want een mens zal zich dat afvragen, vooral wanneer God van een supermens langzaam maar zeker vervaagt tot een lichtende wolk, die ergens onbestemd op de achtergrond van de totaliteit zweeft. Dan is het antwoord: "Ja." Want het is niet de voorstelling van een God waardoor je in je leven veel kunt zijn en veel kunt doen, het is juist de verbondenheid, die je gevoelt. En die gebondenheid kan niet worden uitgedrukt t.a.z. van een voorstelling, maar alleen t.a.z. van een essentie, een emotioneel gevoelde aanwezigheid. En die emotioneel gevoelde aanwezigheid kunt u dan het volk noemen, of onze natie, of ons systeem, zo goed als: de Here, Allah, wat u ook verder wilt, Bramah, of misschien het begrip der Wet der Evenwichtigheden. Denaam is niet belangrijk, het gaat om datgene wat wij gevoelen. En dan keren we haast automatisch terug tot dat gebied waarop we allereerst begonnen zijn. We zijn begonnen met de psycholoog Jung te citeren. Nu stel ik dit: Diep in ons zelf weten wij wat wij zijn. Diep in ons zelf weten wij hoe wij ons moeten bewegen in het geheel van het bestaande. We hebben nu tijdelijke opvattingen, die het ons vaak moeilijk maken om daaraan gevolg te geven. We hebben nu misschien schuldgevoelens, we voelen ons belast met allerhand zaken door de wereld ons aangedragen, waardoor we zeggen: "Heen, dat is nú onmogelijk." Maar die onmogelijkheid - en dat vergeet men - heeft dan alleen betrekking op bepaalde interpretaties in zuiver stoffelijke zin. Maar u lééft niet stoffelijk. Het grootste deel van uw leven en denken is uiteindelijk illusie, gedachte. Het is deel van een wereld, die niet helemaal concreet bestaat, die niet helemaal concreet kán bestaan zelfs. Uw wereld leeft in uw gedachte, en wat is uw gedachte anders dan een vage weerspiegeling van uw geest.

Ik kan me voorstellen, dat u hier wat aarzelt, want de wezenlijkheid van het bestaan verwerpen betekent voor velen, de inhoud van dat bestaan wegnemen. Maar voor u is het werkelijk. En dát is het belangrijke. Wanneer iemand wegvlocht door denkbeeldige duivels achtervolgt, is hij dan minder angstig? Zijn die duivels voor die mens minder concreet? Is de stem, die hij achter zich hoort als een voortdurende aankondiging van een verdoemenis minder echt? Hij ondergaat ál wat er mee gepaard gaat. Zijn bewustzijn neemt het op. Zijn wezen erkent het, formuleert het opnieuw, bouwt het om tot uitstraling, tot harmonieën, of disharmonieën, misschien. Een mens, die zegt: "Ik spreek met God." spreekt die wérkelijk met God? Het is niet zeer waarschijnlijk, dat dit mogelijk is. Maar is het belangrijk dat het bestaat in de zin waarin u het woord "spreken" gebruikt? Wanneer u gelooft, dat er een God is, Die tot u spreekt, wanneer u die waarden in u zelve hoort, is dat dan niet voor ú de werkelijkheid? De beperkte werkelijkheid. En wanneer die God u zegt, dat dit juist is en dat niet juist, dan moet u zich niet afvragen of dat voor die wereld verder geldt, dan moet u zich afvragen: "Kan ik dit harmonisch doen?" Dit is een moeilijk punt. Want in jezelf ben je als mens, en in bepaalde sferen ook als geest, voortdurend slachtoffer van je eigen verkeerde voorstellingen, je ideeën van waarde en van trots, of misschien van minderwaardigheid. Je probeert jezelf af te zetten tegen het bestaande, om je eigen belangrijkheid op welke wijze dan ook te onderstrepen. En dan is het moeilijk om die dingen te ervaren en te zien. Maar het zijn dingen van de geest. Het zijn geen waarden, die inconcreet en onmaterieel aanwezig zijn als een onomstotelijke stoffelijke werkelijkheid voor u. Het zijn geen waarden als wetmatigheden vastgelegd in een sfeer voor ons, die in de geest leven. Het zijn ónze geestelijke waarden. Wanneer je dan gelooft, hoe dan ook, wat dan ook,

4. hoe verward, of hoe perfect geformuleerd dan ook, dan geef je iets weer van je eigen geest. Dan maak je je leven door het geloof ergens meer waar. Want dit geloof, dat je beleeft op een bepaald ogenblik is de uitdrukking, niet alleen maar van een Cosmische verbondenheid, maar het is daarnaast een schakel tussen het geestelijk besef, dat in verschillende geestelijke werelden aanwezig is en het stoffelijk voertuig waarin het bestaat. Dit betekent ook, dat het geloof de krachten van alle werelden waartoe je behoort en die bij dit geloof passen, al is het alleen maar in zijn gerichtheid, losmaken. Je bent niet machteloos wanneer je gelooft. O, ik weet het, men kan er over vechten of een reële ziektegenezing door krachten mogelijk is, en opwerpen, dat die kwalen, die langs geestelijke weg genezen worden, voornamelijk hysterische kwalen zijn. We waren nu toch bezig met de psychologie, dit is een van de beweringen, die we daar vele malen zullen aantreffen. Maar is het belangrijk? Dat is punt één. Op welk ogenblik heb ik te maken met een hysterische kwaal? Of met een echte kwaal? Wie van u zal dit zeggen? Ook de medicus kan het niet met alle zekerheid zeggen. Alleen aan de wijze van genezing ontleent hij de formulering voor de aard van de kwaal, in de meeste gevallen. Dus, in ieder geval kun je een deel van de mens genezen. Kun je je zelf genezen? Niet wanneer je van jezelf uitgaat. Maar als je uitgaat van datgene waarmee je in verbinding bent, die geestelijke waarden, die bestaan buiten het ego, die krachten die van alle kanten inwerken op elk deel van het ego en elke sfeer of wereld, tot hier op aarde toe. Wie zegt dan, dat ge u zelf niet kunt genezen? Dan kunt ge veel doen, er zijn Bijbelse argumenten te vinden daarvoor. Wij horen dat de kinderen van Adam - althans een deel van hen - niet oud is geworden, want zij wandelden niet meer met God. En dan komt er ineens iemand, Enoch b.v. die wél wandelt met God. Het getal zijner jaren wordt opeens 300. Dat kun je eenvoudig wégverklaren. Maar kun je ook zeggen, dat hij geen 300 jaar is geworden? Het eenvoudigste is natuurlijk om te zeggen: er was toen een andere jaartelling. Maar als dat het geval zou zijn, dan moesten we toch in ieder geval aannemen, dat hij veel ouder geworden is dan alle anderen, die in de buurt leefden, want anders zou dit niet op deze manier zijn vastgelegd en overgeleverd. Wanneer je aanneemt, dat er iets zit in de Bijbel, dan moet je dus ook aannemen, dat het "wandelen met God" een verandering maakt. Zelfs van Noach wordt beweerd, dat hij wandelde met God, dat hij sprak met God. Wie dit begrijpt, ziet in hoe sterk de invloed van het geloof kan zijn op uw normaal dagelijkse leven. Want we kunnen ons toch niet voorstellen, dat God daar kwam aangeslenterd met een hemels hondje bij zich en een hemelse pijp in de mond, om deze Noach te zeggen: "Jongen, je moet een ark gaan bouwen, want binnenkort gaat het regenen." Dat is te simplistisch gedacht. Maar in hem was God. Was dat de echte God? Wie zal het zeggen? Was dit de Cosmos als totaliteit? Dat lijkt me niet eens erg waarschijnlijk. Maar het was wel zo, dat zijn wezen en zijn bestemming een weerkaatsing vond op een veel hoger niveau. Dat hij een kracht verwierf, die verder ging dan in zijn omgeving gebruikelijk was. Zoals Enoch ouder werd, zo werd Noë bewust van de toekomst.

+ Was het geen helderziendheid?

- Wat is helderziendheid? Wij zag in de toekomst. Hij werd zich bewust van het onvermijdelijke. Helderziendheid wordt zich meestal bewust van een fragment van wat eens zal zijn, meer niet. Maar niet van samenhang. En zelfs, wanneer je helderziend bent hoe zul je ooit datgene weer kunnen geven, wanneer je daar niet in gelooft? Wee, dat is niet zo gemakkelijk als u schijnt te denken. En bovendien, laat me dat er aan toevoegen, het is in het kader van hetgeen wij bespreken ook niet zo ontzettend belangrijk. Wat ik probeer aan te tonen met deze aan de Bijbel ontleende voorbeelden - ik zou andere kunnen gebruiken, uit de MahajanaH b.v. - is niet meer of minder dan dit: Achter het geloof schuilt de mogelijkheid verbonden te zijn met het ongekende. Wanneer deze verbondenheid met het ongekende wordt beleefd, en dus wordt uitgedrukt zonder argumentatie in menselijke zin, dan ontstaat daarmee een verandering van de materiele waarden, zowel als van de persoonlijke werkelijkheid. Het betekent, dat je niet alleen maar gericht ben op de totaliteit, maar dat je steeds meer functioneel wordt als een uitdrukking van die totaliteit. Dit gezegd en geconstateerd hebbende moeten we ons afvragen hoe dit in ons dagelijkse leven moet worden weergegeven. Want uiteindelijk, je leeft als mens en je wilt in dat leven je problemen oplossen. Soms heb je een geloof, dat dat ten dele doet, soms niet. Maar oplossen wil je het. Problemen oplossen wil eigenlijk zeggen: je wilt harmonie vinden, of misschien beter gezegd "vrede". Vrede kan alleen bestaan, wanneer, wanneer ik voortdurend beantwoord aan datgene wat ik wezenlijk ben. Dus het totale "Ik". Mijn geloof geeft mij een inzicht op de wijze waarop ik dit kan doen. Mijn geloof bindt mij niet aan zuiver materiele uitingen - al zou een

5. mens dat misschien wel willen doen -het zegt: in mij zelve moet ik op deze of op gene wijze zijn, bestaan, reageren. Dat kan zo goed een geestelijke uitstraling zijn, een verandering van je emotioneel-rationeel bestaan, als misschien het stellen van de daad.

Wanneer ik méns zou zijn - en zonder u daarmee enigszins te willen kwetsen moet ik opmerken, dat ik blij ben dat ik dit in úw dagen althans niet meer ben -zo stel ik mij voor, dat mijn probleem is: ik zou zo veel willen, en ik doe ook veel, maar ergens heb ik het gevoel, dat ik niet verder kom. Ik wil mijzelf een huis bouwen, dat al omvat wat denkbaar is. En ik ben misschien in staat om de muren op te richten en een dak er boven te leggen, maar ik kan het niet aankleden, ik heb de middelen niet. Ergens ~~sh~~hiet ik te kort. Zo stel ik mij voor, dat een mens zijn bestaan ergens aanvoelt.

Wanneer je op deze manier probeert de leegte in je zelf ergens in te dammen, dan heb je geloof nodig. Het geloof is n.l. de vervanging van het bewuste vullen van de leegte. Het is de oriëntatie waardoor je het kunt doen. Ik stel, dat een mens, die geen geloof heeft niet in staat zal zijn zijn innerlijke leegte op een voor hem aanvaardbare wijze te vullen met een waarde waarbij hij harmonie, waarin hij licht, waarin hij vrede kan vinden. Maar dan moet ik verdergaan. Want indien ik mij al voorstel hoe het moet zijn als mens, dan moet ik ook zeggen: mijn geloof kan alleen maar voortdurend levend zijn, wanneer mijn gehele bestaan, dus ook de waarden van mijn bestaan een zo groot mogelijke overeenkomst zoeken met die stelling, die ik in mijzelf heb gebouwd. Wanneer ik handel en denk, onverschillig of dit uit emotie of overleg voortkomt, dan zal ik als mens - en dit heb ik toe vele malen menen te constateren -ervaring opdoen. Ik kom tot een beleving. Ik meubileer mijn huis. Maar er is nog geen samenhang tussen de verschillende belevingen, tussen de periodes van zwakte en van sterkte. Van de lust voelen bereikt te hebben en het gevoel nimmer te zullen bereiken. Ze hebben de tegenstellingen wel in ons zelve, maar ze zijn niet gegroepeerd. Ze zijn niet zodanig opgesteld, dat uit een lege ruimte, waarin meubilair aanwezig is, een voor mij leefbare ruimte is voortgekomen. Dan zeg ik: rangschikkend ben ik niet redelijk. Want elke redelijke rangschikking kan alleen uitgaan van de stoffelijke betekenissen van mijn ervaringen. Ik moet zoeken naar een harmonisch verband. Een harmonisch verband kan ik niet rationeel vinden. Ik kan het wel emotioneel ervaren. Wanneer ik mijn emotionele ervaringen dan weergeef als een wet en een gerictheid, opgelegd aan mijn rationeel besef, kom ik tot een harmonisch meubileren, omdat de tegenstellingen dan zodanig t.o. elkaar worden gegroepeerd, dat ze mij niet meer tot zich zuigen en zo mijn bewegingsvrijheid beperken, maar integendeel mij een rustplaats geven wanneer ik rusten wil, zonder mij te kunnen beletten daar heen te gaan waarheen ik wil gaan. Is dit duidelijk genoeg?

+ Nee, voor mij niet.

- Het is heel eenvoudig. Wanneer je eenzijdig een kracht hebt, of dat nu een idee is van ik heb bereikt, of ik heb niet bereikt, dan zal dit beeld je emoties beheersen. Het is een gevoelskwestie. Door die gevoelskwestie wordt u dus - zoals men dat dan zo mooi zegt - geobsedeerd. Al uw denken, al uw handelen, al uw beleven zal gekleurd worden door dit ene feit. Maar stel nu, dat ik zeg: ik heb gefaald ik ben ergens niet goed, maar ik ben ook wél goed. En ik kan deze beide waarden ook weer beleven als complementen van elkaar. Datgene wat elkaar aanvult. Dan zou ik soms behoefte hebben aan een besef van actie. Ik begeef mij dan naar het schijnbaar disharmonische: onvermogen. En dan zeg ik: ik kan niet verder, en dan grijp ik naar mijn mogelijkheid van vermogen. Ik verplaats mij in mijn bewustzijn, en ik vind de kracht om te volbrengen, wat schijnbaar onmogelijk was. Ik ben dus bewegelijk geworden. En wanneer ik het gevoel heb: ik kan mijn wereld niet aan, dan rust ik een tijd in dat wat voor mij het goede en positieve is, totdat ik weet: nu kan ik weer verder gaan. Maar noch het een, noch het ander kan mij obsederen en tot zich zuigen totdat er voor mij geen andere waarde in mijn wezen schijnt te bestaan. Ik kom nu langzaam maar zeker tot het einde van mijn betoog, want ik heb hiermede gesteld, dat wij dus moeten leren ons falen én ons slagen naast elkaar te zien. En dan niet op basis van "de wereld", maar op basis van ons gevoel. Een mens, die een geloof heeft kan het misschien het beste zó formuleren:

Mijn God heeft mij in mijn leven veel gegeven. Want ziet, dit alles is mij een vreugde geweest. Uit dit alles heb ik kracht gevonden om voort te gaan. En in dit alles vind ik altijd weer de zinrijkheid van mijn bestaan. En mijn God heeft mij het besef gegeven van mijn tekorten. Hij heeft mij aangetoond waar ik tekort ben geschoten t.a.z. van anderen. Daar waar ik mij op een verkeerde wijze verloochend heb, niet toegevend aan wat ik kende als een innerlijke juistheid of waarde. En in mijn God

6. weet ik, dat al deze dingen goed zijn. Zo richt ik mij op de kracht, die ik nu van node heb. Ik som mijzelf op wat mijn kracht en rijkdom is, en ik zal de kracht Gods in mij gevoelen, en ik zal met die kracht kunnen volbrengen wat juist is. Ik weet niet waar de zin en de noodzaak van mijn bestaan ligt op dit ogenblik. Dan kijk ik naar mijn tekorten, dan kijk ik naar al datgene waarin ik gefaald heb, wetende: ook dit is uit God, ook dit is mij gegeven. En daaruit zal ik het besef putten dat ik verder kan gaan, dat ik verder moet gaan, niet alleen maar oplossende schuldvragen door compensatie in verstandelijke termen, maar eerder door een nieuwe juistheid van voelen en leven te zoeken waardoor ik ook dit kan ervaren als deel van een geheel, onscheidbaar met mij verbonden. Uitdrukking van mijn bestaan. Hierin ligt de kracht van het geloof. Maar dit geloof kan alleen maar zijn betekenis hebben wanneer we het ook om weten te zetten in feiten, innerlijke feiten, maar nimmer alleen daartoe beperkt. Want de feiten, die in ons bestaan zullen groeien tot krachten, die uit ons voortkomen, misschien zelfs zonder dat we beseffen hoe en waarom. We zullen dan door het geloof in ons een waarheid uitstralen, die niet stroekt met onze formulering, maar wel met onze gerichtheid op het Cosmisch Wezen. En daarmee worden we dan de juiste werking van al wat rond ons is. Dan worden wij meer en meer de rechtbehouwen steen, die zijn plaats krijgt in de structuur van de Tempel, die daar op de juiste wijze de Goddelijke Totaliteit omsluit. Die past bij al wat is. Die op de juiste wijze versmolten met het totaal een Tempelbalk kan vormen, dat niet barst en breekt, zodat de Bouwmeester tevreden kan zijn, maar ook wij de vrede kunnen kennen van het vervullen van onze bestemming.

Hebt u commentaar?

+ Ik heb geen commentaar, maar na uw hele betoog straalt er een bepaalde rust, een bepaalde vrede uit. En dat is - althans wat ik vaak niet heb - emotioneel en met je gedachtenis eigenlijk alles zo continu op de ren, dat het maar zelden voorkomt dat je dus tot een dergelijke eenheid in vrede kan komen. Begrijpt u wat ik bedoel?

- O ja, ik begrijp wat u bedoelt. Geeft u eigenlijk niet zelf het antwoord? Wanneer je alles zelf wilt doen vindt je geen tijd om te beseffen, dat er een kracht is, die het al gedaan heeft. Dat is een geloofsterm, natuurlijk. Maar er zijn ogenblikken, dat u voor u zelf zeggen kunt: nu ja, nu weet ik het niet verder. Dan is het tijd om te zeggen: nu is het tijd om te rusten, want ik heb al zoveel goeds gedaan. Laat mij rusten in het goede wat ik volbracht heb in mijn besef, en daarin de kracht vinden om de problemen om te lossen, wanneer ze tenminste nog bestaan, die op dit moment in een té grote hoeveelheid op mij afstuwen.

Er was een zeer bekend jongleur. Zijn tooneelnaam was Bellafini. Zijn origine was Spans-Italiaans. Deze man was beroemd, omdat hij gelijktijdig kon jongleren met liefst 15 kolven. Omdat niemand anders hem dat ooit heeft nagedaan en ook niemand voor hem zover was gekomen werd hij gevraagd door een broeder in het vak, hoe hij het deed. Weet u wat zijn antwoord was? Ik begin altijd met drie, of vier, totdat ik het gevoel heb, dat het er minder zijn. Eerst dan voeg ik een nieuwe toe. En weer wacht ik tot ik het gevoel heb, dat het er minder zijn. Wanneer ik het geduld heb door te gaan, telken male wanneer ik voel hoe juist alles is, dan kan het niet anders of ik bereik een top. Maar als ik die top bereik, dan ben ik zozeer daarmee één geworden, dat ik niet meer weten kan, of het gelijk blijft, minder wordt of meer. En dan wordt het tijd om de kolven te vangen en te buigen voor het applaus.

U jongleert allemaal in uw leven met problemen, met taken, met datgene wat anderen van u vragen, datgene wat u van u zelf wilt eisen. Maar begin altijd met datgene wat u normaal kunt handelen, en laat alle plannen en al het andere maar even rusten, tot het ogenblik, dat je het gevoel hebt: nu is het allemaal zo vanzelfsprekend, nu kan ik er iets bijnemen. U zult met verbazing ontdekken, dat u veel meer kunt, maar alleen, wanneer u de tijd neemt, om te wachten tot het kan. En wanneer u gelooft in u zelve, dat er een juistheid is, een juiste richting, dat er een juiste tijd is, misschien, voor alle dingen, dan zult u ook niet bang zijn om te wachten. Dan zult u niet vrezen, dat anderen u laksheid verwijten, omdat u in u zelve weet: ik kan alleen beantwoorden aan hetgeen wat in mij en voor mij juist is. Zelfs wanneer ik het niet met redenen kan ontkleden, niet kan omschrijven of weer-geven, zo, dat een ander dit beleven kan.

Dan geloof ik, dat wij nu dit deel van de avond kunnen besluiten. Goeden avond.

7. Wilt u nog een suggestie doen voor het onderwerp van de volgende avond?
- Gezien de sfeer en al, zou ik willen voorstellen : LEVEN IS SPELEN.
Dan mag ik misschien ook dit nog kort verklaren. Wanneer wij beseffen, dat hoezeer wij opgaan in het bestaan zoals wij het zien, dit in zich zelf maar een onbelangrijk moment is in het zijn, dan zullen we het meer als spel benaderen. En wanneer je in het leven verliest voel je je hopeloos. Wanneer je in het spel verliest, neem je je voor een volgende maal beter te zijn. Misschien, dat LEVEN IS SPELEN u zou kunnen helpen - wanneer de juiste spreker althans komt - om te beseffen, dat het niet erg is om te verliezen, en niet zo belangrijk om te winnen, maar dat het bovenal belangrijk is jezelf te zijn en te geven met al wat je bent in een bestaan, dat in zich zelf niet zo belangrijk is. Daarmee heb ik hopelijk mijn keuze verklaard en ik hoop, dat de spreker - ik hoop, dat ik het zelf mag zijn, maar daar kan ik nu nog niets over zeggen - u verder mag helpen tot een evenwichtig leven. Een contact met het geheel, zonder het leven van nu als een beleefbare werkelijkheid te verliezen. Ik dank u voor uw aandacht.

+ + +
HET SCHONE WOORD.

Sfeer, voorjaar, zelfvertrouwen.

Wanneer de sfeer van het voorjaar plotseling alles in een nieuw licht doet schijnen vind je een nieuw zelfvertrouwen.

Want juist wanneer het leven leeg is en wanneer er niets schijnt te zijn, wanneer de pijn van de leegte voortdurend knaagt en in je iets vraagt of het zin heeft om voort te gaan, dan breken vele onnutte dingen uit uw bestaan weg. Dan vind je eigenlijk nieuwe wegen, en komt opeens als in het voorjaar toch nieuw licht en nieuwe kracht en nieuwe zegen, een nieuwe werkelijkheid. En zoek je, zonder te beseffen meer zelfbewust de werkelijkheid. Je zoekt naar macht en licht, misschien. Of in je zelf opnieuw het lichtend zijn in vormen te beseffen. Je wilt je lichaam achterlaten en eigen zijn verheffen tot in een sfeer waar slechts nog is de siddering van de gouden Licht

Je wilt... je wilt.... je wilt.... en kunt misschien nog niet maar diep in je verborgen ligt vertrouwen: dit moet mij mogelijk zijn.

Ja, al wat ik begeer, zelfs in de materie uitgedrukt, het moet mij mogelijk zijn. Indien het mij nu niet gelukt, eens zal het waar gaan worden. Want ik ben deel van kracht en deel van tijd, ik zoek een Eeuwigheid. En uit het Eeuwige zelf zal ik de zee weer roepen, die breekt en vruchtbaar maakt al wat mij door het lichte schenkt.

En toch, toch zit ik soms terneer. En in mij knaagt de leegte als een pijn. Ik vraag mij af de zin van 't zijn. En voel mij machteloos en in een schuchter onvohagen probeer ik te vergeten de pinnen, die mij knagen, de problemen, die er zijn. Ik zou... ik zou een ander willen zijn. Een ander leven willen leiden. Een andere wereld, een andere sfeer, en meer. Ik wil een andere werkelijkheid. En toch komt er een kracht en ik zie: dit heeft zijn zin. Het heeft zijn doel, het heeft zijn rede. En ik, ik kan het aan. Want niets, niets wordt mij gegeven, geen pijn wordt er geladen die ik niet dragen kan. Dit is mijn zijn, mijn taak, mijn recht. Zo bouw ik aan het gouden Licht. Zo komt in koude langzaam weer de schijnbaar dorre tak in knop, zo breekt zodadelijk bloesem weervan nieuw besef en werkelijk leven. Maar wat kan ik alleen bereiken? Door hier en nu te streven en te overwinnen de leegte, die mij knaagt, de vage pijn, die mij belaagt, en te vergeten, dat ik moedeloos zo vaak onder mijn daden bijna "einde" had geschreven..

Er zijn ogenblikken, dan zou je voor alles weg willen lopen, maar de winter is nodig, want anders komt er geen lente. De leegte is nodig, anders heb je geen ruimte voor de vernieuwing, die in je plaats vindt. Je machteloosheid is soms nodig, alleen om je voor te bereiden voor de nieuwe krachten, die je moet omvatten. Als u daar nu een beetje op let, ach, dan is het allemaal zo erg niet. Dan kun je het best aan. Want de meeste mensen kunnen geestelijk en lichamelijk veel meer aan, dan ze denken. Pluk gewoon naar één van die rozen van Licht, die boven staan, en zeg bij jezelf: kijk, zo ga ik dadelijk ook bloeien. Goeden avond.

O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N .
 CURSUS: LEVENSTAAK EN LEVENSHOUDING IN DEZE TIJDEN.

27 april 1976.

LEVEN IS SPELEN.

Dat is iets waar de meeste mensen het in eerste beginsel niet mee eens zullen zijn, denk ik. Want mensen nemen zich zelf eigenlijk wel heel erg au serieus. En ik kan me dat voorstellen. Maar, wanneer we de stelling nemen: LEVEN IS SPELEN, moeten we ook even overdenken wat spél eigenlijk is. Spel is een bezigheid. Een bezigheid waarbij je iets presteert, eigenlijk om de prestatie. En spel kan hartstochten met zich mee brengen, maar eigenlijk niet omdat het zo ernstig is, maar omdat men zich wil laten gelden. En in deze zin is leven inderdaad spelen. Het is misschien goed, wanneer je dat begint te begrijpen. Ik zal zo vrij zijn om het voornamelijk vanuit een geestelijk standpunt te benaderen, want anders komen we terecht in allerhand sociale problemen.

Wanneer je geboren wordt op de wereld, dan heb je een taak, d.w.z. je moet ervaring opdoen. Maar waar ligt het verschil tussen een geest, die in de stof zijn eigen capaciteiten probeert aan te passen aan een ruimer geestelijk bestaan, en de mens, die gaat trimmen, omdat hij bang is, dat zijn gezondheid achteruitgaat. Heel vaak maakt men van het leven op aarde een roeping. Maar die roeping kan maar heel beperkt bestaan, en dan alleen nog, wanneer je je eigen wezen en je eigen houding t.a.z. van de totaliteit ziet met een bepaalde opdracht. Dat wil niet zeggen, dat die opdracht noodzakelijkerwijze bestaat, maar wel dat ze voor jÓú bestaat. Ze is essentieel voor je wezen, en wat je in feite doet is datgene wat je bent délen met de gehele wereld. In zo'n geval wil ik van dat spel nog wel afzien. Maar je gaat leven op aarde. Je werkt. Goed. Wat blijft er over van uw werk, wanneer u bent overgegaan? Betrekkelijk weinig. Je kunt een stad bouwen. De tijd gaat verder, die stad verandert, die stort ineen. Puinhopen van grootse bouwwerken liggen begraven onder het zand van de woestijnen, en je kunt niet zeggen, dat die bouwmeesters nu werkelijk een levenstaak vervuld hebben. Dat hun arbeid zo ontzettend belangrijk, zo noodzakelijk was. Wat belangrijk was voor hen was het bouwen, niet het product ervan. Spel. Spel speel je om het spel, niet om de resultaten. Er zijn mensen, die uitroepen: "Je bent op aarde geboren om je brood te verdienen in het zweet uws aanschijns." Nou, dan verdienen de meeste mensen op aarde hun brood niet meer. Maar wanneer je dus werkelijk zegt: met lichamelijke arbeid je brood verdienen, dan is dat voor de meeste mensen al een aardig eind verleden tijd. Zeker er zijn nog mensen, die dat werk doen, maar dat zijn er in verhouding niet zo gek veel meer. En we zien dat meer mensen die lichamelijke vermoeidheid oplopen wanneer ze bezig zijn om zich te ontspannen, dan wanneer ze zich officiëel tijdens de arbeid inspannen. Denkt u nu eens even na. Waarom is dan "arbeid" belangrijk? Is dat werk zo belangrijk om wat je presteert? Gelooft u het maar niet. De prestatie kan alleen belangrijk zijn, wanneer je er een ander gelukkiger mee maakt. Dan is er een emotionele achtergrond, een vorm van harmonie, waarmee je toch die grotere eenheid beter beleeft. Maar als je gewoon werkt om te werken, wat heb je er eigenlijk aan? Wanneer het werk een bevreemding wordt van het bestaan, dan kun je beter spelen. Het is opvallend, dat veel van de grootste wijzen, en zelfs van de grootste heiligen mensen waren, die nu niet bepaald veel uitvoerden. Ze deden geen "werk". O, ze voelden zich geroepen en ze presteerden veel. Dat is allemaal waar. Maar kijk nu b.v. eens naar een man als Diogenes, een grote wijsgeer. Denk eens aan iemand, die het spelletje speelde van de rederijderskunst, alleen dan ook in de politiek, zoals een Cato. Of denk zelfs aan iemand, die het spelletje van de oorlog speelde zoals een Alexander de Grote. Als we goed nadenken, dan blijkt voor al die dingen geen reden te zijn voor hun bezigheid. Wat ze doen, wat ze produceren zijn denkbeelden. Het is de wereld van de gedachte, die open moet bloeien. En of je daar nu een steen meer legt, of een steen minder maakt geen steek verschil uit. Er zijn mensen, die zeggen: ja, maar, we moeten arbeiden opdat onze cultuur moge bloeien. Nou, ik weet het niet, maar ik krijg altijd de indruk, dat men meer de anderen voor de cultuur laat bloeden, maar wat is die hele cultuur dan? Is dat dat maatschappelijk patroon dat zo belang-

2. rijk is, een indeling in belangrijkheden? Moet je dan werken opdat de een meer kan zijn dan de ander? Ik geloof niet, dat dat belangrijk is. Het is belangrijk, dat je leven kunt, zeker, maar is het nu werkelijk zo belangrijk, dat de een riker is dan de ander? Of dat de een gewichtiger is dan de ander? Als je het goed bekekt is dat weer meer een spelletje. Ik moet meer doelpunten maken dan jij, ik moet meer schijven in het juiste gaatje schoppen dan jij. En zo ga je maar door. Heen, de ontluistering van de arbeid wordt eigenlijk pas zichtbaar op het ogenblik dat er een splitsing komt tussen arbeid en spel. U zegt waarschijnlijk: "Dat is waanzin, werken is altijd werken geweest." Ik ben dat niet met u eens. We hebben mensen meegemaakt, die in het verleden misschien maanden bezig waren aan een grote kast met snijwerk versierd en alles. Ze hadden het hout zelf uitgezocht, en ze vergorieden daarmee. Zeker, ze moesten het ding verkopen. Maar eigenlijk het "maken" dat was een levensvervulling. Een schoenmaker maakte schoenen of laarzen, zeker. En anderen hadden ze nodig en kochten ze ook. Inderdaad. Maar in die tijd was het prettig om iets méér te doen dan alleen maar een product maken. Je wilde de waardigheid tonen. Het werken was voor een groot gedeelte spel. Zelfs de bakker, die in de vroege morgen met zijn toeter naar buiten kwam, om aan te kondigen, dat er vers brood was, was een man, die er trots op was, dat hij net zijn broden ietsje fraaier maakte dan een ander. En daar leefde je eigenlijk in. Omzet, ja nou, dat had je nodig. En zelfs al die grote ontdekkingsreizigers, waren dat eigenlijk geen kinderen, die zeerovertje speelden? Of die verstoppertje speelden met de werkelijkheid? Zoals een Nagelhaans. U moet dat goed bedenken, een geest, die op aarde komt spéélt eigenlijk. Hij is bezig met allerhand zaken, die geestelijk gezien er niet zo erg op aan komen. O, ik kan begrijpen, dat u zegt: "Ik wil toch wel een goed inkomen hebben." En in uw maatschappij schijnt dat onoverkomenlijk te zijn. U wilt een mooi huis hebben, u wilt van allerhand dingen hébben. Maar word je daar geestelijk iets wijzer van? Wordt de zin van je leven beter en groter, wanneer je in een villa woont? Als je eerlijk bent moet je zeggen, dat dit niet bepalend kan zijn. Maar wat je bent voor een ander, dat is belangrijk. De ontmoetingen en de contacten, die je met medemensen hebt, kort en goed, de uitbreiding van je bewustzijn, je doordringen in de werkelijkheid, de gebruiken van je werkelijke energie en je krachten, spelenderwijze misschien, om je te oefenen in alle dingen van de geest én de stof samen mee verbonden zijn. Dát is het belangrijke van het leven.

Laten we eens proberen om belangrijkheden tegen elkaar af te meten. Ik ben een geest. Ja, ik spreek over mezelf, dat is het gemakkelijkste, maar er zijn geesten, die veel belangrijker en veel beter zijn, waarschijnlijk. Maar goed: ik ben een geest. Hoe lang heb ik bewust bestaan? Als ik het goed naga, en ik probeer het in uw tijd om te zetten, zal het wel tussen de 9 a 10 miljard jaar zijn. Zolang besta ik dus. Toch heb ik kort geleden - nou ja - een paar honderd jaar nog als mens geleefd.. Waarom? Omdat ik in ál dat bestaan nog niet voldoende had begrepen van eenheid, niet voldoende door kon dringen in levensvormen, in bestaansvormen, kortom in de totale kunstzinnige harmonie van de Cosmos, waarwaarin een perfect bouwwerk ontstaat uit alle delen van geest en stof tezamen. En wat is dat dan, als je dan zo'n tachtig jaar leeft. Wat is dat dan tegen al die miljarden jaren? Wat is het als je een paar honderd jaar op aarde leeft? Tegenover die enorme tijd, dat je bestaat. Het is duidelijk, stoffelijk bestaan is niet zo belangrijk. Wat is dan in dat stoffelijk bestaan belangrijk? En dan grijp ik weer naar mezelf. In mijn laatste leven was het voor mijzelf erg belangrijk, dat ik mensen ontmoet heb. Mensen waardoor ik iets ben gaan begrijpen - niet alleen van mensen, maar eigenlijk van bestaan - van de gevoelens, van de manier waarop je je een wereld voorstelt. Het werkelijk belangrijke in mijn leven heeft gelegen in de gedachtenwereld, die ik ontmoet heb, niet in datgeen ik gedaan heb. Alles van wat ik stoffelijk heb achtergelaten, daar staan nog een paar restanten van hier en daar. Dat is eigenlijk volkomen onbelangrijk. Een spelletje. Terwijl ik leerde mensen begrijpen, krachten begrijpen, leven begrijpen, speelde ik wat met bouwstenen en wat plannetjes, en speelde ik ermee, dat het gewichtig is om aanvoerder te zijn van een aantal werklieden.. Maar wat is dat in de Eeuwigheid? Niets. Nu zult u zeggen: "Ja, dat kan je gemakkelijk zeggen, als je in de geest bent, maar op aarde kun je er geen spelletje van maken." En dan vraag ik me af: waarom niet? Want eigenlijk om die dingen, die op aarde zo belangrijk zijn - als er kritiek in zit, zult u mij vergeven - die ontaarden in een soort spel. Laat me een voorbeeld geven. Politiek. Wat is politiek eigenlijk anders dan een spel? Heeft het iets met de werkelijkheid te maken? Een politicus is iemand, die voortdurend druk bezig is om gekozen te worden, en wanneer hij gekozen is en móet regeren, dan begint hij aan zijn herverkiezing te werken.

+ Maar je hebt mooie spelletjes en gemene spelletjes, xxxxx

3. - Je hebt mooie spelltjes en gemene spelletjes, maar "spel". D.w.z. het is geen ernst. De mens maakt er ernst van. Maar als je het bekijkt is het eigenlijk meer een spelltje met woorden en gedachten, waar ook nog wel reële resultaten uit voortkomen, want we zullen niet zeggen, dat een politicus niets doet - maar het is geen wérkelijkheid, die wordt beseft - Het is allemaal illusiespel. Economie: Dat gaat eigenlijk allemaal om de munteenheid. En de munteenheid is een illusie. De koopkracht, jawel, wat is de koopkracht? Koopkracht is de waarde van een ruilmiddel. Maar waarin ligt de waarde van een ruilmiddel? In de producten die je hebt en de producten, die je nodig hebt. En de relatie dáártussen bepaalt de waarde van het ruilmiddel. Dus, al dat manipuleren met geld is eigenlijk een soort spel. Het is een spel, waarmee je een ander punten kunt afnemen, zeker, en misschien van het ganzenbord van het leven af kunt duwen, als je een beetje handig bent. Maar het blijft een spel. En zelfs een geloof. Kijk, wanneer je Jezus ziet, zoals Hij leeft, zoals Hij leert, dan kun je moeilijk zeggen, dat nu helemaal een spel is. Daar zit iets meer bij. Maar waarom zit er meer bij? Omdat de Eeuwigheid, de Werkelijkheid van de geestelike wereld eigenlijk wordt neergezet in stoffelijke normen. En wat hebben ze ervan gemaakt? Een spelletje. Ik ben een beetje meer dan jij. Ik ben de paus, ik ben onfeilbaar en ik zit in een synode, en ik ben de uitverkoren theoloog, en ik weet veel beter wat de Bijbel betekent, en ik kan Aramees lezen. Mijn broer kan verder spugen dan de jouwe. Wat heeft dat met de leer van Jezus te maken. Wat heeft al die poppekast - vergeeft u mij - die in allerhand kerken wordt opgevoerd en allerhand tempels op aarde te maken met een geestelijke werkelijkheid van een totale verbondenheid.. Natuurlijk, je kunt zeggen: dat is voor mensen bloedige ernst, omdat ze niet beseffen, dat ze spelen. Dat is de werkelijkheid. De werkelijkheid van Jezus ligt in die eenvoudige woorden: "Lieb u naasten lief gelijk u zelve." Punt, uit, meer niet. De Werkelijkheid is: wij zijn verbonden in de totaliteit. In de Cosmos kunnen wij niet afzonderlijk bestaan, maar alleen in de Eenheid met al het zijnde. Zodra we het "zijnde" opzij zetten, sterven we af. Dan is er een soort dood, een isolement, een inkapseling waaruit we langzaam maar zeker weer uit moeten zullen ontwaken. Dát is de werkelijkheid. De werkelijkheid is niet: wie nu gelijk heeft met een Bijbeltekst. En het is ook helemaal niet belangrijk wie u de zegen geeft..... Denk ná. Is dit eigenlijk niet onbelangrijk? Kijk naar dat spelletje van het verkeer, en naar wat maatschappelijke relatie heet. Zeker, u hebt de regels opgesteld. U hebt het helemaal ontworpen en het zit mooi in elkaar. Maar als je dood gaat, wat blijft er van over? Wat neem je mee? Niets. Wat je meeneemt dat is wat je voor een ander mens geweest bent een ogenblik. Wat je meeneemt dat is wat je geleerd hebt, misschien gelezen hebt in de ogen van een ander, of plotseling in jezelf ervaart, wanneer je staart naar een zonsopgang. Dát is werkelijkheid. Dát neem je mee. Al het andere, dat gaat voorbij.

- + Dat is ook een werkelijkheid, en ik ervaar dat nú als déze werkelijkheid.
  - Dat is mooi gezegd, maar als u dáze werkelijkheid dan ontleedt, kunt u dan ontkennen, dat er veel meer spelelement in zit - met al zijn bitterheid, zijn bittere ernst, en zelfs zijn oorlog - dan werkelijkheidszin? Wilt u ontkennen, dat de mens met al zijn bloedige ernst van wat hij zijn werkelijkheid noemt, drukker bezig is om torens van denkbeelden op te richten, en niets te doen aan de werkelijkheid van onderlinge menselijkheid?
  - + Dus in feite zijn de mensen tegenover zich zelf eigenlijk verschrikkelijk oneerlijk.
  - Ja, ze willen het niet weten. Een mens weet heel goed, dat hij op een gegeven ogenblik een spelletje speelt, maar hij wil dat aan zichzelf niet toegeven, want hij ontleent aan dat spelletje dingen, die voor hem reële waarden hebben. Hij speelt. Het is niet de bloedige ernst, het is niet de Cosmische Oneindigheid waarmee je te maken hebt, het zijn maar een paar droombeelden.
- Soms denk ik wel eens, dat wanneer ik ooit nog eens weer op aarde terug moet komen en ik zou weten - ja houd me ten goede, ik heb gezegd, ik doe het uit de geest, vanuit de stof ziet het er anders uit - maar ik zou weten wat ik nú weet, dan zou ik me geloof ik zo ongeveer gevoelen als een acteur van een toneelgezelschap, die een of andere rol vertolkt met volledige overgave, en die in de pauze even wegloopt en aan zijn wérkelijke zaken begint, om dan weer terug te komen en terug te vallen in de persoon, die hij voorstelt. Dat klinkt allemaal een beetje vreemd, natuurlijk. Want voor een mens is het een ontluistering van zijn wereld, wanneer je zegt: ja maar, het is allemaal "spel". De werkelijkheid is er wel, maar ze ligt zo ver weg. Ze ligt zo ver weg van hetgeen je denkt en van hetgeen je doet. Een groot gedeelte VAN JE WAARDERINGEN zijn maar zeer betrekkelijk. De een houdt van pindakaas, de ander houdt van ham. Wat is het verschil? De een heeft weinig geleerd, de ander heeft

4. veel geleerd. Waar ligt het verschil? Is het niet eerder wat je diep in je zelf bent, dan hetgeen je uiterlijk bezit? Is de werkelijkheid niet veel meer het leven, dat je bent, dan de betekenis, die je meent te ontleenen aan uiterlijkheden als kleeding, positie e.d. Leven is spelen. Het leven is een spel. Maar ik kan me heel goed begrijpen, dat de spreker, die dit suggereerde dit zelf niet behandeld heeft.
- + Nee, dat is niet waar, want hij zei, dat hij dit graag zelf zou willen doen.
  - Wanneer je het doet, dan is het wel zeker, dat je voor een heleboel mensen de gebeten hond bent. Want het is een probleem voor u. U neemt u zelf zoals u u zelf wilt zien zeer ernstig.
  - + Dan ben je een goede speler, want anders is het geen leuk spel.
  - En daarom ontkent u dat het een spel is.
  - + Dat weet ik niet.
  - + Maar laat het een spel zijn. Als we daat lol in hebben. Er zijn toch vele dingen, die we bewust als spel doen, dat is b.v. speculeren. Dat kan leuk zijn.
  - Inderdaad, maar het blijft alleen dan leuk, wanneer je beseft wat het is. Spél. En wanneer je een spel speelt, och, dan kun je je verlies wel nemen, dan kun je er wel tegen. Maar als je denkt, dat het spel ernst is, bittere werkelijkheid, dan kun je je verlies niet verwerken. Wanneer je speelt en je wint, dan zeg je: nou ja, ik ben een keer de betere geweest, of ik heb geluk gehad, 't was gezellig. Maar een mens hier op aarde, die wint, is maar al te geneigd om te zeggen: "I am the greatest", zoals die bokser.
  - + Hoog spel kenmerkt zich door wat de Grieken de strijd noemen. Tussen het afzetten en het tegen iets.....
  - Zeker, de strijd zit in alle dingen
  - + Dus dat is ook de eerste willen zijn, wanneer je met z'n tweeën een spelletje speelt.
  - Ja, maar het is dan ook, wanneer ik dan de eerste ben geworden in het spel, de betrekkelijkheid van mijn overwinning begrijpen. En daarom is het juist zo belangrijk, dat je begrijpt dat leven een spel is, niet omdat je niet spelen moogt. Wanneer je als mens op aarde geboren bent, ach, dan heb je lief, je hebt zorgen, je maakt carrière, je doet kortom wat je kunt. En wanneer je het allemaal zo bloedernstig neemt, wanneer je vergeet, dat in alle spel eigenlijk altijd een betekenis moet blijven zitten van een zekere vreugde, dan ben je zo gauw verloren. Het is geloof ik belangrijk voor een mens, dat hij bij alles wat hij doet, enerzijds, zoals u zegt zich geheel durft en kan inzetten, en dat hij aan de andere kant begrijpt hoe onbelangrijk het in wezen is.
  - + We zijn toch niet gekomen op deze aarde om een spelletje te spelen. We zijn toch met een bepaalde serieuze bedoeling gekomen.
  - Ja, ja, daar klinkt die zelfde stem alweer. Ja niet de uwe, maar de stem van de mensheid. U bent hier gekomen, omdat u geestelijk eens egentjes een opfrissertje nodig had, om verder te kunnen gaan.
  - + Maar toch niet op vakantie, of zo.
  - Nou, ik moet eerlijk zeggen, dat wanneer je dit in stoffelijke zin als vakantie zou moeten beschouwen, dan kan ik me wel aardiger dingen voorstellen
  - + Maar ik dat geval dat ga je niet graag terug.
  - O nee, je gaat niet graag terug. Maar wanneer je teruggaat, waarom doe je het dan? Omdat het nodig is voor je geestelijke gezondheid. Geen vakantie. Het is n.l. het doorbreken van vastgelopen gedachtengangen en reacties in de geest, waardoor je contacten met de werkelijkheid waarin je leeft beperkt blijven. Je wilt gewoon iets doorbreken
  - + En kan dat niet in de geest?
  - Neen. Er zijn ogenblikken dus, dat je dat geestelijk niet meer kunt doen, om de volgende reden. Wanneer u in de geest bent, dan bestaat uw wereld uit uw gedachten, dat kunt u aanvaarden, hoop ik. Dat wil dus zeggen, dat je alleen kunt reageren op al die impulsen, die met jouw gedachten in zekere mate overeenstemmen. Dat wil dus ook weer zeggen, dat je eigenlijk op een gegeven ogenblik door je eigen denkvermogen bepaalt in welke wereld je leeft. Zolang je nu in staat bent door combinatie, of hoe dan ook, dat eigen denken uit te breiden, wat met een mooi woord dan verdere bewustwording wordt genoemd, dan groeit je wereld, dan leef je. Maar als er niets meer te doen is, werkelijk niets meer dan de eindeloze herhaling van hetzelfde, de voortdurende herbeschouwing van de zaken die je al kent en beleefd hebt, dan komt er een ogenblik dat je zegt: nou ben ik vastgelopen. Misschien kan ik een voorbeeld nemen: Iemand, een schrijver b.v. is bezig met een roman, en op een gegeven ogenblik ziet hij het niet meer zitten. Wat doet hij? Hij gaat naar buiten, hij gaat wandelen, hij gaat spelen, et de hond. Hij gaat wat anders doen.

5. Hij gaat lichamelijke vermoeidheidkweken, misschien, door hout te hakken, of wat anders. Waarom?. Omdat daardoor die gedachtengangen, die rond zijn gaan draaien in een kringetje, weer los komen. En dan kan hij de draad weer opnemen en verdergaan. Op dezelfde manier gaan een geest naar de wereld om te leven als mens. Ik hoop niet dat u dat vervelend vindt.

- + Natuurlijk niet, maar dat spelelement, dat wil er bij mij nog niet zo goed in.
- Waarom ga je spelen? Om je te ontspannen. Dat is dus een ernstige bedoeling. Maar die ernstige bedoeling wordt pas verwerkelijkt, wanneer je blijft begrijpen, dat spel spél is. Dus dat het niet werkelijk van levensbelang is. Dat alles wat er gebeurt maar heel relatief is, dat het alleen binnen het kader van het spel belangrijk is, maar niet van Cosmische betekenis.
- + Dus, dat bewustzijn van ons ^{ontwikkeling} gaat weer verder wanneer wij normaal zijn, en wij hebben dat dus ^{alleen} verpozing hier op aarde.
- Inderdaad, wat u verpozing noemt. Je zoudt het dus inderdaad zo kunnen zeggen. De geestelijke ontwikkeling gaat eigenlijk pas weer verder, wanneer je de aarde verlaten hebt. U kunt zich op aarde meer bewust worden van hetgeen u bent. En u kunt dus hier al uw relaties met de Cosmos, met het bestaan, met het leven, met de medemens beter gaan realiseren. Maar wat het Cosmisch betekent, dus in een wereld van zuivere gedachten, dat kunt u op aarde nog niet beseffen. U kunt het hoogstens uittredende eens een keer beleven, maar zelfs in die uittredingen, zelfs de mens, die pas over is gegaan, zit nog te veel vast in het spelelement. Als je in Zomerland gaat kijken, dan vind je daar huisjes staan. Dacht u dat een geest een huisje nodig had? Waarom bouwt dan iemand daar een beeld op van een huisje? Compleet misschien met bloeiende jasmijn, een vijvertje er voor en een bankje om lekker in de zon te zitten. Waarom? Omdat hij nog niet uitgespeeld is. Omdat hij zijn spel nog te veel ernstig heeft genomen. Zomerland is het tussenstadium waarin je eigenlijk na de sport een douche gaat nemen, een beetje gaat rusten en jezelf reinigt, omdat je dan weer aan de taken van het werkelijke leven kunt gaan beginnen. Zo zie je dat geestelijk. En nu weet ik wel, dat veel mensen dit als een ontwaarding zullen zien van hun stoffelijk bestaan, maar waarom eigenlijk? Luister, wanneer u niet in staat bent om te ontkomen aan de beperkingen van begrip en van denken, die uw komst hier eigenlijk mede veroorzaakt hebben, dan heeft u weinig nut ervan.. Iemand die gaat om te kalmeren, die gaat golf spelen en dan verbijt hij zich zo zeer in de wedstrijd met een ander, dat hij nog zenuwachtiger en gespannender aan het einde komt, dan dat hij begonnen is. Kijk, die man heeft het verkeerd gedaan. Dat is toch duidelijk. Er zijn veel mensen, die geestelijk gezien verkeerd leven. Dat komt omdat ze de spanningen van hun leven te veel laten domineren. Wanneer je bewustwordingsbeleving op aarde wilt vinden, dan moet je ook heel goed begrijpen, dat die dingen ook maar heel erg relatief zijn. Vertel een kikker in een klein plasje nu maar eens wat een oceaan is. Erg moeilijk. Neen, je moet gewoon beginnen met te begrijpen, mijn leven is ergens spelen. Wat ik doe doe ik zo goed mogelijk. Maar wat ik doe doe ik omdat ik bepaalde regels volg. Al die regels zijn géén Cosmische Wetten. Het is mijn persoonlijke wet. Ik maak mijzelf waar. Iemand, die gaat voetballen, of die gaat dammen, of gaat tennissen, hockeën, wat u maar wilt, zwemmen, zeilen, autorijden, desnoods die doet dat met de inzet van zijn hele persoonlijkheid, wanneer hij dat goed doet. Maar waarom doet hij het eigenlijk? Het is een bezigheid, het is een zich meten. Maar het is ook een vaststellen van relaties. Dan nog een sport, die ik niet genoemd heb, toch een sport, zij het een mentale, dat is schaken. Wanneer twee goede schakers een partij hebben gespeeld, wat doen ze dan? Ze analyseren de partij later zoals die gespeeld is. Waarom doen ze dat? Omdat hierin duidelijk wordt hoe ze zelf gedacht hebben en hoe de ander heeft gedacht. Ze zien welke mogelijkheden er waren waaraan ze voorbij zijn gegaan én welke tekorten er zijn geweest. Hun spel in zich zelf is een meten, maar wat daarna komt, dat is de analyse. Dat is eigenlijk de gevolgtrekking uit het spel. Misschien mag je het leven met een soort schaakspel vergelijken. Je speelt je partij. Maar pas wanneer je gaat begrijpen hoe de tegenstander speelt kun je weten wanneer je juist en onjuist gereageerd hebt. En pas in de analyse wordt de betekenis van het spel je duidelijk. Een schaker zal me dat geloof ik wel toe willen geven. In het leven is dat precies hetzelfde. Dus weest u alsjeblieft niet boos, wanneer ik zeg: het is een spel. U zegt: het is ernstig. Goed, u neemt het ernstig. Dat is helemaal niet waar, zolang u begrijpt dat het een spel is. Zoals twee voetballers tegen elkaar zeggen: op het veld schoppen we elkaar iens, maar zodra het afgelopen is drinken we weer samen een biertje.
- + Maar hoeveel mensen zijn er zich van bewust, dat het spel is?

6. - Als de mensen er zich bewust van zouden zijn, zou het geen zin hebben om dit onderwerp nog te behandelen. Ik dacht, dat wanneer we bezig zijn met die bewustwording, met die aanpassing in deze tijd, dat we juist moeten proberen die dingen aan te snijden, die niet iedereen weet en die niet iedereen beseft. En dán is het erg belangrijk dat je dus - en dat heus niet alleen hier gebeurt, dat gebeurt overal wel, er zijn heel veel entiteiten, en langs andere wegen inspiratief - duidelijk wordt gemaakt: denk er aan, het leven is ook maar een spel. Neem je zelf niet zo érg au sérieux. Doe wat je doen kunt zo goed áls je kunt. Streef met al je macht, als je dat wilt, maar begrijp, dat het niet belangrijk is

+ Lou ben ik een politicus en ben in staat een groot aantal ouden van dagen een zorgeloze oude dag te bezorgen. Dat is toch een vorm van naastenliefde.

- Als u dat zelf kunt doen, ja. Maar als u politicus bent, dan doet u dat ten koste van een ander en úint de verdienste ervan. En dat is natuurlijk weer niet juist.. Daarom zei ik ook, politiek is een spel. U noemde het C.D.A., men noemt het ook wel eens "de creche der amateurs". Waarbij mensen strijden om de belangrijkheid van principes, die ze voortdurend zelf verloochenen.

Heeft dat zin? Als je dat ernstig gaat nemenen je zit het spel er niet meer in, dan word je er misselijk van. Maar als je het ziet voor wat het is, een spelletje, een krachtmeting, terwijl het uiteindelijk aan de ontwikkeling in Nederland niets toevoegt en niets weg kan nemen, of het nu wel of niet C.D.A. wordt, dan ga je het anders bezien. Dat gebeurt, gebeurt. Men kan b.v. de inflatie - een mooi probleem in de politiek bij u, waarover iedereen over praat en waar niemand wat aan doet, behalve door subsidie te geven, waardoor de inflatie groter wordt, dat weet u ook - dan kun je zeggen: hoe moet dat veranderen. Dat kan alleen veranderen, wanneer de mentaliteit een andere wordt. Inflatie is het gevolg van een neiging om steeds meer te willen ontvangen voor steeds minder. Dát is inflatie in feite. Dat is dus een spel. Maar het is wel een spel, dat niet erg prettig is. We hebben zonet gezegd: er zijn spelen die niet, en er zijn spelen, die wél aangenaam zijn. Het is allemaal erg mooi om perfectionistisch te redeneren - in Nederland hebben ze daar nog al een handje van., maar de ideale oplossing is nooit een oplossing, omdat de mensen niet ideaal zijn. Dat is iets wat men gewoon voorbijziet. Men probeert dus een spel te spelen met regels, die niet passen bij het spel. En daardoor komt men in enorme moeilijkheden, en komt men ook - en dat is misschien wel het ergste - in gewetensconflicten. En die gewetensconflicten zijn vaak overbodig. Want de enige, die werkelijk bepalend is voor de regels, die het spel voor jou heeft, ben je zelf. Het is jjouw begrip, het is jouw besef, het is jouw geestelijke achtergrond, waardoor bepaald wordt wat belangrijk is in deze wereld, en niemand anders kan dat voor jou bepalen. En als je in deze moderne tijd staat dan roept iedereen u toe wat u nu eigenlijk zou moeten doen. Om een vriend van mij te citeren: de moderne tijd is vol van gelovigen, die bezig zijn om anderen tot hun geloof te bekoren, zonder ooit de moeite te nemen te luisteren naar de andere, die op hun beurt hún geloof verkondigen. Kijk, dát is de werkelijkheid waarin je leeft. Zou het niet beter zijn om te luisteren, te weten wat anderen denken en geloven, ook al begrijp je de betrekkelijkheid ervan. En dan in jezelf uit te maken wat jñ moet zijn.

+ Is het nodig om te weten wat anderen geloven?

- Het is niet nodig te weten wat anderen geloven, tenzij je contact wilt hebben met die andere. Maar een van de dingen, die je op aarde zeker moet proberen om te bereiken, dat is geen spel meer, dat is datgene wat de mens door het spel verwerven kan, dat is een zekere training, een zekere bekwaamheid, dat is juist het begrip vóór de ander. Begrip is een vorm van harmonie. Harmonie is een kwestie van aanvaarding van wederkerigheid van signalen, als ik het zo eens mag zeggen, en daardoor juist de mogelijkheid van uitbreiding van het bewustzijn, verdieping van het inzicht. Want elk spel heeft zijn goede kanten. Het traint je ergens in.

+ Is het dan beslist noodzakelijk om tegenover elkaar te staan, wanneer je niet precies hetzelfde over iets denkt? Dat is toch niet nodig.

- Dat is helemaal niet nodig. Voor ú. Maar het is heel vaak zo, dat wanneer u niet precies er zo over denkt als de ander, de ander ú tot tegenstander verklaart.

+ Dat vind ik ook al niet zo erg.

- Dat is ook helemaal niet zo erg, maar als de ander u als tegenstander ziet, dan valt hij u aan, en dan zult u als mens het niet na kunnen laten u te verdedigen.

+ Oca, dat weet ik niet.

- Dan moet je dus ook weer begrijpen, die dingen zijn eigenlijk niet zo belangrijk.

Mag ik van hieruit nog even de Cosmos in? Want anders blijven we teveel hangen

7. hier op de vraag: is dat spel nu zus, of is dat zo.

Ik ben begonnen met u te zeggen dat - ja of dat nu 10 of 11 keer is, dat weet ik niet precies meer, maar zo ongeveer moet dat dus zijn - dat mijn bestaan - bewust - in deze Cosmos een feit is voor mij. En al die tijd ben ik feitelijk bezig geweest om mijn wereld uit te breiden. Ik heb steeds meer dingen leren begrijpen, en wat meer is, ik heb geleerd hoe ik er op kan reageren. Nu is het voor een mens krankzinnig om te zeggen: het maakt niet uit of je leeft in een atoom, of in een zonnestelsel. En tóch is dat de werkelijkheid. Wat voor mij de wereld betekent, is voor mij de wereld op het ogenblik. Maar het is belangrijk, dat ik die wereld als een geheel kan aanvaarden en begrijpen. En dat ik bereid ben om dit begrip te laten bestaan, wanneer ik overga naar een volgende wereld. In de gehele Cosmos worden we uit de aard der zaak geconfronteerd met de raadselen, met God. En als ik alweer iemand mag citeren - u vind dat niet erg hoop ik - Ook een van mijn broeders werd gevraagd: hebt u dan in de geest God ervaren? En zijn antwoord was voor mij een wonderlijk juiste omschrijving van dit contact met de Oneindigheid met het geheel. Hij zei: "Soms voel ik me of ik lig in een hangmat van zachte gouden stralen, en dan gestreeld wordt door een onbekende hand, terwijl de zon me koestert." Zó onbekend is God. Maar God is gelijktijdig het Licht, hetgeen wat kenbaar maakt. Maar God maakt geen vormen kenbaar. De vorm is het uitvloeisel van een excitatie op ander terrein. Het is een gedachte. Toen die Schepping begon - hoeveel jaren zal dat geleden zijn? Ik geloof dat we dan bijna 20 miljard jaar terug zullen gaan - toen de Schepping begon van dit Helalletje dat tegenwoordig uw Cosmos heet, nou dan kun je zeggen: wat was er toen? Eigenlijk geen gedachte. Maar er waren ontzettend veel mogelijkheden. En het besef van die mogelijkheden, wij personifiëren dat dan, dat worden zeg maar de Aartsengelen, of de Heeren van Stralen van Wijsheid en Kracht; er zijn 1000 namen voor gevonden. Die hele groten, de goden, die kenbaar worden, terwijl de Schepper onkenbaar blijft. En het is met die wereld, dat wij, als schepeslen in de eerste plaats te maken hebben. Dat is ook duidelijk. De mogelijkheden werden steeds meer verwezenlijkt. En wanneer je kijkt naar die hele Cosmos, dan zijn er ook in de materie zo ontelbaar vele mogelijkheden tot uitdrukking gebracht, dat het voor een mens niet eens voorstelbaar is. Een mens, die zich misschien niet eens kan voorstellen hoeveel vormen van leven zijn eigen wereld herbergt. Weet u, dat het aantal levensvormen, dat nu nog op deze wereld bestaat, wanneer we alle vormen van leven intellen, ook nog heel dicht bij het miljard komt? Verschillende soorten dus. Waarbij dus sterk afwijkende variëteiten van één soort als twee worden geteld, omdat ze andere eigenschappen hebben. Als je dat gaat realiseren, dan zeg je, wat moeten wij dan eigenlijk in die Cosmos? En dan kijk je naar je eigen bestaan, en dan ontdekt je, dat je elke keer in contact komt met zo'n kracht. Met één facet van mogelijkheden. En daaruit maak je dan iets wat je zelf mogelijk kunt zijn. Je concretiseert een Goddelijke mogelijkheid in jezelf. En dan komt er een ogenblik, dat je zegt: ja, nu ben ik er wel. En dan zeg je: ja maar ik heb geen dimensie, ik heb geen diepte. Ik heb het nu wel op een tekenbord, maar ik wil het nu in dimensies zien. Maar dan moet je weer helemaal opnieuw beginnen. Want, wanneer we het aantal cirkels nemen, die tezamen een bol vormen, dan kun je zeggen: dat is praktisch oneindig. Maar je moet zover komen, dat je die structuur "bol" besef. Dat ik niet alleen maar een in mij zelf besloten deeltje van oneindigheid ben, ~~xxxx~~ dat ik een wit niveau, een wit vlak neem, maar dat ik iets kan omsluiten. Als ik dat heb, is het nog niet voldoende, want dan moet ik ook nog weten, wat ik omsluit. Ik moet dus de mogelijkheid concretiseren. En dan komt er een andere kracht, een andere vermogen, en die zegt tot mij: ja je leeft in je zelf. Dat is eigenlijk de Cosmos. Dan ga je zoeken naar die Cosmos in jezelf. En dan heb ik al die belevingen nodig, die ik ooit heb gehad, en daar construeer ik dan iets uit. En dan heb ik het idee, dat het nog niet evenwichtig is. Dan komt er weer zo'n personificatie van het Goddelijke, of van het Eeuwige, en die zegt: die onevenwichtigheid ligt in je rangschikking. Je moet het anders samenvoegen.. Je zou misschien zeggen: de volgorde van belangrijkheid is verkeerd gekozen. En zo wordt ik langzaam maar zeker meer deel van het geheel. omdat ik delen ik mijzelf reproduceer. Maar dan zal er ook wel een ogenblik komen, dat ik zeg; ja maar, die vorm is niet meer voldoende. Dan zal ik nu een nieuwe mogelijkheid moeten vinden. Misschien dat ik dan die bol moet uitslaan in een vierde en een vijfde dimensie. En dan in een veelheid toch weer mijzelf terugvinden. Bewustwording, zeker. Maar bewustwording is ook het in je zelf beseffen en waar maken van de mogelijkheden, die van het begin af aan in de Cosmos hebben bestaan. En juist omdat je daarmee bezig bent, is elke onderbreking in dit proces van innerlijke realisatie, het naar buitenbrengen ervan, eigenlijk een soort ontspanning. Geestelijk gezien zeker een spel. Een spel, omdat je van binnen niet meer verder kunt. omdat je eens even geconfronteerd wilt worden met

8. andere zaken, met andere gedachten, met andere mogelijkheden. Na die confrontatie keer je terug, en dan zie je toch, dat de volgorde diep in jezelf toch wat anders is. Of dat je toch nog een andere lijn kunt trekken waardoor de bol meer volledig wordt. Het is juist dit verschil tussen die geestelijke mogelijkheden waarbij we voortdurend ~~xxxx~~ meer mogelijkheden ergens waarmaken, en de schijnbare verstelling van een menselijke wereld, een stoffelijk leven, waarbij instincten, denkbeelden, illusies eigenlijk zoveel van de feiten verdoezelen. Wanneer je zegt het is een spel. Het is een spel, het is niet ernstig, het is niet zo belangrijk. Het belangrijke is niet dat je wint, of dat je verliest, het belangrijke is, dat je weer de energie vindt, om verder te bouwen, en steeds meer van die mogelijkheden te aanvaarden uit die Cosmos en die in jezelf a.h.w. te reproduceren, totdat ze een harmonisch geheel gaan vormen, waarin de Goddelijke Kracht zélf zich op de een of andere manier kan weerkaatsen. Je begint als mens te zeggen: je leven is maar een spelletje, ook al is het bitter. Want vaak is het leven ernstig. Maar wat is ernst? Men zegt: ja, sterven is ernstig. Maar is sterven ernstig? Voor een mens waarschijnlijk wel. Maar als je eenmaal dood bent, leeft je voort. Er is eigenlijk niet veel veranderd. Maar dan, ja wat je bereikt in het leven. Maar kun je in het leven werkelijk iets bereiken?

Dat blijft
wat blijft bestaan? Je kunt alleen nieuwe harmonische krachten en gevoelens vinden. Je kunt je bewust worden van para-normale krachten - zo noemt men dat dan - in jezelf. Je kunt je bewust worden van méér dan het wereldje waarin je leeft. Dan wordt het ernst. Dan ben je de speler, die niet alleen maar het speelveld ziet, maar ook de toeschouwers. Als je je dát gaat realiseren, dan vraag je je af waarom de mens niet meer speels durft te leven. Arbeid is heilig verklaard. Zeker. Door mensen. En het gekste is, dat degenen, die het meeste schreeuwen over de heiligheid van de arbeid zijn, die het minste werken. Is die arbeid nu werkelijk zo nodig? Is het niet veel belangrijker, dat je gewoon geluk vindt. Is die onderbetaalde arbeider uit de late Middeleeuwen, die zo blij is, dat hij die kast precies gekregen heeft, zoals hij hem gedacht heeft, niet veel gelukkiger, dan de man, die nu in de fabriek planken staat te zagen voor de nieuwst modelmeubelen, en die naar huis gaat met de idee; ja, die opslag zal nog wel even uitblijven. Het is maar een vraag. Wat maakt je gelukkig en wat niet. En is geluk - en daarmee bedoel ik eigenlijk die innerlijke tevredenheid - niet veel belangrijker, dan het werkelijke resultaat? Kijk naar een kind, dat een tekening maakt. O daar zal wel artistiek van alles op aan te merken zijn, en misschien is het denkbeeld ook nogal tamelijk warrig, en de kleuren zijn natuurlijk krankzinnig, want de hemel is groen en de daken zijn blauw, en de mensen zijn paars. Maar kijk naar de tevredenheid waarmee het kind zijn pogen bekijkt. Het kind tekent. Het is een soort spel. Maar heeft het daarmee niet zichzelf uitgeleefd, zich waar gemaakt. Die tevredenheid is het belangrijke, niet het product. Als je dat in het leven gaat toepassen, dan zeg je: het is niet zo belangrijk wat je doet. Dat gaat allemaal voorbij. Maar het is datgene wat je daardoor maakt. De tevredenheid in jezelf. Het ogenblikje, dat je een ander tevredenheid, of geluk geeft. Kortom die weerkaatsing van innerlijke harmonie, die resonantie van de Eeuwigheid binnen de beperking van het stoffelijke spel. Dat is het enige belangrijke. Maar als je zo kijkt en zo denkt - ja ik heb gezegd, ik ga het uit de geest bekijken - hoe kan ik uw werkelijkheids begrip aanvallen uit uw eigen wereld? Alleen maar door de schijn te ontmaskeren, en dan blijft er altijd nog iets over, dat u werkelijk noemt en daardoor belangrijk zult achten. Dat móet ik vanuit de geest doen. En dan moet ik zeggen, die hele wereld is spel, en alleen wat het spel veroorzaakt in jou, en de relatie die door het spel en ándern werkelijk leven, de schakel, is belangrijk.

+ En kun je dat alleen?

- Je kunt het alleen ~~xxxx~~ proberen. En er zijn spelen, die kun je alleen spelen. En er zijn spelen, waarvoor veel deelnemers nodig zijn. Maar in alle gevallen moet je beseffen, aan wat voor spel je ook meedoet, dat het helemaal niet zo belangrijk is wat het spel is, maar dat het belangrijk is wat uit het spel voortkomt. Het begrip, het contact. Je moet het niet zien wat vervolgen moet vastleggen, v.b. een hoger inkomen, een ~~xxxxxx~~ ^{nieuwe} waardering, een vaste menselijke relatie, of hoe je het maar noemen wilt. Wanneer die dingen ontstaan, en ze zijn een geluk, ze zijn een tevredenheid, dan is het goed, want dan zit er een geestelijke waarde in. Maar op zich zelf is het niet belangrijk. Het is belangrijk door wat het in jóú betekent. De manier waarop je jezelf weervindt misschien in anderen, of in het andere. Het is de resonantie die belangrijk is, niet het feit. En daarom kun je het wel degelijk alleen. Want de mens, die eenzaam is, kan ook tevreden zijn. En of hij nu tevreden is met een medemens, weldoener van de mensheid wordt, weldoenster, of alleen maar een idioot, die in zijn eentje voortsukkelt, maar die ergens dingen doet, waarbij je zegt: ja, ik

9. ben blij, dat het zo gaat. En als ik dát nu maar goed kan doen, dan voel ik me gelukkig, dan weet ik: dit is voor mij juist. De resultaten tellen eigenlijk niet. Maar dat gevoel dat telt. Zou je dan niet veel gemakkelijker leven, zou dan die eenling, die schijnbaar overal buiten staat, niet eigenlijk net zoveel contact met de Eeuwigheid kunnen vinden, dan wie dan ook? Want het leven zélf is een spel, niet alleen het contact tussen mensen. Het hele bestaan is een voortdurend bezigzijn met schijnbaar vaste waarden, met een hele hoop zelfbedrog ook, en daarnaast ergens een gevoel van juistheid, dat verdergaat dan het materieële. Een soort innerlijke glimlach, die je krijgt op het ogenblik, dat je zegt: dát is goed. En dat is dan het enige werkelijke. Het andere gaat voorbij.

- + Ik heb het gevoel, dat wanneer je werkt, dan ben je veel gelukkiger, dan wanneer je niet meer werkt.
- Waarom? Als u gelukkig bent wanneer u werkt, dan wanneer u niet werkt, komt dat, omdat u het wérk a.h.w. hebt gebruikt om de tijd te doden. Dat zeg je dan niet tegen jezelf. Maar je meende daardoor van belang te zijn, en je was bezig. Maar wanneer je nu in jezelf die tevredenheid ook zonder dat kunt vinden, wel, waarom zou je dan werken?
- + Maar je kunt je werk toch wel erg prettig vinden.
- Dan wordt het dus een vorm van zelfvervulling
- + Maar je moet wel zorgen, dat je niet-werken niet ten koste van anderen gaat.
- Ik geloof, dat je in het spellement zelf dit niet uit kunt sluiten, omdat het spel wat menselijke maatschappij heet in feite gebaseerd is op het voortdurend misbruik maken van elkaar. En leeft je niet ten koste van de gemeenschap, wanneer je niets doet, maar je hebt wel aandelen? En leef je wél ten koste van de gemeenschap, wanneer je niet werkt en tóch een inkomsten trekt, wat door de gemeenschap direct betaald wordt. Het verschil is zo klein. Dat zijn weer menselijke belangrigheden. En nu wil ik graag toegeven, dat ze in uw wereld daar nu in maatschappelijk opzicht van groot belang kunnen zijn, dat ben ik met u eens. Maar dan moet u toch toegeven, dat dit geheel op zich een spel is. Zodat b.v. de waarde van een mens, geestelijk gezien, nooit bepaald kan worden door de vraag of je nu leeft ten koste van de gemeenschap, of niet. Wanneer ú dat niet doen kunt, dan moet u dat ook niet doen, want dan is het voor ú iets onaanvaardbaars, en voor ú is het zaak, dat u in u zelve een mate van vrede en resonantie met uw wereld vindt, hoe dan ook. Maar dat geldt voor die ander ook, en die is er misschien wél gelukkig mee. En dan kunt u zeggen, dat u de situatie veroordeelt, dat kunt u doen. Maar u kunt niet zeggen, dat u die ander als wézen veroordeelt, of meer of minder waard zult achten daarom. Want dát zou weer dwaasheid zijn.
- + Ja, en onwillekeurig doe je dat soms toch wel eens.
- Je doet het, omdat het hoort bij de regels van het spel. En je speelt het spel zo verhipt ernstig. Anderen profiteren van ons, en dat is ontoelaatbaar. Inderdaad, maar vraag u af, of u misschien ook niet ergens van anderen hebt geprofiteerd, met al uw harde werken. Maar daar gewoon aan voorbij bent gegaan. Wanneer je er werkelijk vanuitgaat: leven is spel, dan moet je begrijpen, dat de ernst, waarbij je bepaalde problemen benadert, en zich er over opwindt eigenlijk niet zo groot is. Dat het veel belangrijker is om gewoon menselijk te zijn, om begrip te krijgen voor alle dingen, misschien ook, zo goed als je kunt, dan om uit te maken wat wél toelaatbaar is en wat niet. Laat dát de gemeenschap maar doen. Alleen voor jezelf zul je uit moeten maken wat voor jou toelaatbaar is en wat niet. Als u zegt: ik vind het onaanvaardbaar om te leven op koste van de gemeenschap, dan zeg ik: dan moogt u het niet doen. Want dan betekent het, dat het voor ú onaanvaardbaar is. Maar als u dan gaat redeneren: ja maar, dan moet ik voor die anderen betalen, dan zou ik zeggen: betaalt u niet, en dan neemt u de consequenties dáárvan. Dan probeert u het maar op een andere manier. Maar u hebt niet het recht, om de ander te veroordelen. Alleen u zelf. En ik dacht, dat je eigenlijk de hele wereld een beetje ludiek zou moeten zien, een beetje speels, dat je wat meet zou moeten lachen om de dwaasheid van de mensen.
- + Maar vrijheid kun je pas realiseren door spelregels.
- Dat ben ik direct met u eens. Zolang als u die spelregels als spélregels ziet en niet alleen als onontkoombare verplichtingen en noodzakelijke verplichtingen, waarop geen uitzonderingen kunnen bestaan, en waarbij bij elke overtreding een schuldbesef wordt wakker geroepen.
- + Wanneer er in geen velden of wegen verkeer aankomt, dan rijd ik gerust door rood.
- Ja, maar u zondigt dan wel tegen de spelregels, maar wanneer u dat aanvaardt, dan komen we in de richting van de vrijheid. En wanneer die vrijheid is opgebouwd, dan is die gebaseerd op de werkelijkheid, dus op de resonantie, die u vindt.. De eenheid, die je met anderen vindt, maar dan wel op jouw terrein. Niet door een veroordeling van de ander, maar door hetgeen wat je zélf bent, en het antwoord wat een ander

10. daarop geeft. Dan heb je geen jungle, misschien een soort verwildering.

- + Wanneer ik nu naar een mier kijk, en ik denk b.v. dat ik die mier ben, die moet proberen een zandkorrel uit de poten van een vijandelijke mier te houden.....
- Daar heeft u volkomen gelijk aan, wanneer u zegt; de zin van mijn leven is die zandkorrel slepen. Dan blijft u een mier. Maar een mier kan misschien op een gegeven ogenblik beseffen, dat die zandkorrel veel minder gewichtig is, dan wat anders. En dan reageert hij en laat die zandkorrel aan die vijand over. En wat is nu het wonderlijke? U praat over die mier, maar u realiseert zich niet hoe de mier wezenlijk leeft en reageert. En het wonderlijke is, dat de meeste mensen niet eens weten hoe een mens leeft en reageert. Ze kijken alleen naar de uiterlijkheden. Maar als je kijkt hoe de emoties in de mens, bepaalde inspiraties in de mens een grote invloed hebben op de mens; op het gedrag van de mens en op hetgeen hij opeens wél of niet doet, hoe zijn eigen visie van juistheid, die niet noodzakelijkerwijze strookt met het geheel, zijn gedrag beïnvloedt, dan komen we tot de conclusie, dat degenen die zich aan de regels houden, omdat ze niet anders weten, in uw wereld eigenlijk altijd de dwazen zijn. Onze vriend is dus ergens iemand, die zegt als hij door dat rode licht rijdt, : dat is zinloos, zich plaatst in de orde van mensen, die zeggen ja, je kunt nu wel een sociale of menselijke wet maken, maar ik onttrek mij daaraan, want ik zie de zin er niet van in. En het gekke is, dat dergelijke jungledieren altijd ergens bovenaan terechtkomen.
- + Nu, ik denk, zoveel malen heb ik het juist gedaan, nu kan ik het ook wel eens niet juist doen, wanneer ik er de zin niet van inzie.
- M.a.w. nu kan ik wel eens een keer een flater slaan. Maar hoeveel mensen doen dat? En u stelt dat nu in uw eigen baan. Maar is dat ook niet in menselijke verhoudingen? Het speelt overal. Ik kan dat argument van: ja, ik ben een mens, en ik moet ermee leven, wel begrijpen. U moet niet denken, dat ik blind ben daarvoor. En u kunt misschien denken: ja zoveel miljarden later kan ik het ook misschien eens gaan vertellen, maar mijn vraag is: al zou ik misschien maar één jaar oud zijn, of 10 miljard, of 20 miljard jaar - dat is zo ongeveer het maximum dat ik denkbaar acht in deze Cosmos - maakt dat verschil uit als wat ik zeg wáár is? Neen. Dus, dat is punt één. Het is niet belangrijk hoelang je leeft, maar het is belangrijk wat je beseft. In de tweede plaats: je kunt zeggen, mijn menselijke wereld is nu eenmaal anders. Dan zeg ik: ja, dat is best, dat begrijp ik ook wel. En ik heb volkomen begrip voor u om alles volgens bepaalde regels te doen, en dat moogt u voor mij. Ik raad het u niet af. Alleen, begrijp wel, het is maar een spelletje. Begrijp, dat uw regels geen Cosmische ernst zijn. Begrijp, dat de naam van een maatschappij of gemeenschap niets te maken heeft met de essentie ervan. Begrijp, dat systemen alleen maar de uiterlijkheden zijn. Het is het costume waarin een gemeenschap zich steekt. Het is niet het wézen van die gemeenschap. Begrijp dat godsdienst geen verschil maakt wat je zegt te geloven - dat is niet belangrijk - maar wat je in jezelf beseft hoe te leven, dát is belangrijk. En zo kan ik doorgaan. Ik zeg niet, dat u zich niet houden moet aan de regels van de maatschappij, waarom zou u dat niet doen. U zult waarschijnlijk zich minder gelukkig voelen, wanneer u tegenover die maatschappij staat, dan wanneer u er in bent opgenomen. Maar begrijp, dat het gaat om het "gelukkig" zijn, en niet om het "in de pas lopen". Begrijp, dat u voor mij voortuitgang moogt boeken, en dat u moogt rijk worden, u moogt speculeren en alles verspelen, u moogt u dood werken, of u moogt op pensioen gaan zodra het mogelijk is, dat interesseert me allemaal niet. Wanneer u maar begrijpt, dat dié dingen op zichzelf niet belangrijk zijn. Wanneer u zegt: ik was gelukkiger toen ik werkte, dan zeg ik: dan is er ergens een fout. Want dan heeft dat werk een betekenis gehad, die u nu op een andere manier in uw leven moet zoeken. Als u dat niet kunt, dan zult u ongelukkig zijn. Dan moet u dus zoeken naar het geluk. Dan moet u zoeken naar de harmonie, naar de mogelijkheid.
- + Dus zou je ander werk moeten zoeken.
- Ik kan mij voorstellen, dat mensen dat inderdaad zullen doen.
- + Bezigheid lijkt mij een beter woord.
- Daarin heeft u gelijk Bezigheid. Probeer je leven een beetje meer te zien als een spel. Daar zijn spelregels. Het is misschien mens-erger-je-niet. En misschien word je er af gegooid en dan moet je weer beginnen bij "af". Ik maak u alleen maar duidelijk: die dingen zijn niet belangrijk. Niets wat er met u gebeurt is belangrijk, alleen wat er in u gebeurt. En misschien kun je misschien een wat lichtere toets in je benadering van het leven brengen. Je schiet te kort, nou ja goed, je hebt een fout gemaakt we gaan weer verder. Laat je niet uittellen door uiterlijkheden, die eigenlijk geheel..... Dan zult je zonder werk komen, nou ja, wat dan nog. En zo kun je doorgaan. Je zoekt gewoon de mogelijkheden, die voor jou het meest gelukkig zijn, en

11. als je slaagt, wees er gelukkig mee. En als je niet slaagt, beseef dan, dat het pogen in zich zelve ook al een mate van geluk in kan houden. Wanneer je van het leven ernst maakt, dan komt de moedeloosheid er veel te gauw aan te pas. Van wat-heb-ik-nog-aan-mijn-leven, wat-moet-ik-nog-verder-doen? Ik wou maar dat ik dood was, zeggen de mensen dan. Niet wetende, dat wanneer je dood bent je met dezelfde ellende zit, totdat je weer zelf begint. Maar begrijp nu gewoon; het is een spel, het leven. En dan op een gegeven ogenblik zit je misschien in de gevangenis, zoals bij een spelletje, of in de put, of waar dan ook. Je komt er wel weer uit. Het is allemaal relatief. Het is zo onbelangrijk in het geheel van uw bestaan. Je zou moeten zeggen: mens durf te spelen. Doodgewoon eens jezelf te zijn. Die regeltjes van wat anderen denken en willen zijn heus niet belangrijk, tenzij het gaat om de samenwerking, het contact dat je met die ander hebt. Als daar regels zijn, houd je er aan. Maar voor de rest, die regels zijn niet beslissend. Wat je bēnt, dát is beslissend. En dát heb ik geprobeert duidelijk te maken.

Als onderwerp voor de volgende cursusavond wordt opgegeven : leven zonder angst.

Ik heb geprobeerd, uitgaande van mijzelf en mijn ervaring, en die houdt ook meerdere menselijke levens in, duidelijk te maken, dat wanneer je geestelijk zoekt, wanneer je God zoekt, wanneer je Werkelijkheid zoekt, dat dat het belangrijkste is. En daarom kan ik het niet nalaten om nog een keer te zeggen; mens, leer te spelen. Leer een beetje te lachen om je mislukkingen, en je te verheugen over je slagen. Leer te lachen over het slagen van anderen en je te verheugen wanneer zij slagen. Leer alles wat gebeurt te zien als betrekkelijk en kort van duur. Zelfs het hevigste lijden gaat gauwer voorbij dan je denkt. En zelfs de meest intense vreugde op stoffelijk terrein is al weer geblust voordat je je er volledig van bewust bent, dat je hebt doorgemaakt. Maar die eeuwige waarde, die innerlijke glimlach, die sterkte, die verbondenheid met het geheel, die blijft bestaan bij u. Speel prettig, leef goed, en als je daar nog niet aan toe bent, dan wens ik u tóch in ieder geval een goeden avond.

+ + +

HET SCHONE WOORD.

GEVAAR.

Gevaar, daar waar ik mijzelf verlies, daar waar ik mijzelf ontken, daar waar ik niet meer vertrouw op wat ik weet te zijn en ben, daar dreigt gevaar. Want ál kan ik dragen, ál kan ik leven, ál kan ik verwerken en in heel mijn streven kan ik de kracht van het Licht steeds weer sterken. Maar vertrouw ik mijzelve niet, of voel ik, ik ben niet oprecht en niet waar, dan volgt disharmonie, dan is er gevaar. Maar is er gevaar en word je door vrezē voortgejaagd, lieve mens, roep tot Licht. Verlies even jezelf in die hogere macht. Vergeet het zijn en het leven, de plicht, de noodzaak, de strijd. Word één met het Licht. Zonder zeggen, zo waar ben je Licht met het Licht, en verdwijnt het gevaar.. Je vreest duizend vrezē, maar je bēnt Eeuwigheid. Je vermijdt de gevaren, die je zoekt, juist omdat je vermijdt. Je erkent je illusies en vreest vaak het feit. Je ondergaat je dromen als werkelijkheid. Dan verlies je de macht en de kracht om te leven. Dan is in jou niet meer het Licht. Dan is er geen "zijn", dat je inhoud kan geven. Dan verlies je jezelf voor een wjl in de Kracht. Gevaar wordt verdreven door Goddelijke Macht. Want daar waar je leeft, een waarlijk kúnt leven, is het gevaar en de illusie door mensen geschreven. Maar waar je leeft en in waarheid bestaat, is er God, Die gevaren verdwínen laat, en harmoniēn geeft als Kracht, als Macht om mét het Licht te leven, en uit je zelf licht aan Licht en aan het duister zelfs te geven. Verwevend 't "ik" met d'Eeuwigheid. Dán leef je eindelijk in werkelijkheid, waarin geen gevaar meer kan bestaan, omdat in Eew'ge harmonie al met het Al te samen voert zal gaan.

+ + +

Wanneer u een gevaar ziet, en u ervaart het als gevaar, dan reageert u te traag en dan wordt het gevaarlijk. Maar als u reageert zonder het gevaar te beseffen, dan zal het gevaar geen werkelijkheid worden, omdat u tijdig hebt gereageerd. En die dingen zul je in je leven steeds weer zien. Wees niet bang. Als er gevaar is, erken de feiten, maar vrees ze niet, omdat alles toch komt, zoals het komen moet. Dat is een raad, die ik u dan nog mee wil geven.

2. les gedaan heb wat ik doen kan. Dan zal ik veel minder angst kennen, al is het alleen maar door de vrede, die je in elke dag toch weer vinden kunt. Angst voor God is ook zo iets vreemds. Heel veel mensen dromen diep in zich zelf van een rechtelijke God, die klaar zit, om u zodra u dood bent, goed uit te sorteren, te controleren in de hemelse administratie, om u vervolgens naar een plek te verwijzen, die naar uw eigen denkbeeld ontrent uw eigen leven mogelijk iets warmer zou kunnen zijn, dan het door u gewenste klimaat. Goed. Maar als en zo'n God is, dan is dát poppenkast. Een dergelijke God bestaat niet. En de mensen, die vinden, dat dat religieus gezien toch maar móet worden aanvaard, zou ik willen wijzen op een heel bekend gebed:

"Onze Vader, die in de Hemelen zijt." God is de Onbekende, maar we moeten de Onbekende vertrouwen, omdat we uit hem zijn voortgekomen. Laten we niet vrezen, dat GóD ons zal bestraffen. Bestrafen doen wij onszelf door onze angsten en door onze afwijzigingen. Ja maar, dan zijn er de geboden van de kerken en van de genootschappen. Die zijn door mensen gemaakt. Zoals de Tien Geboden, die zijn uiteindelijk door mensen gemaakt, want we kunnen bewijzen, dat een deel van die geboden al bestond in de vaderstad van Abraham. Dus als je dat zo bekijkt, dan zeg je: ja goed, het kan wel Gods Wil zijn, daar willen we verder niet over praten, maar dan onder bepaalde omstandigheden, en zeker een Wil, die in de mensen al langer bestond. Een regel, een wetenschap, die dus niet alleen maar van de berg Sinaï stamt b.v. Het is heel belangrijk, dat je dát beseft. Gods Wétten zijn Gods Machten en Krachten. Wij kunnen de Wil Gods nooit overtreden, tenzij God dat wil. Maar als God wil, dat wij Zijn Wil overtreden, overtreden we zijn Wil niet, omdat we volgens Zijn Wil handelen. Dat klinkt erg spitsvondig, maar het is het niet. Ik probeer alleen maar duidelijk te maken: God is iets wat je vertrouwen moet. Dan behoef je niet bang te zijn. God is een Werkelijkheid, en die Werkelijkheid is allesomvattend. Die Werkelijkheid is niet gesplitst in secten, in partijen, in inkomensklassen, of kasten van andere aard. God is. Wij zijn in God, deel van God. Er is geen reden om bang te zijn voor God, of Gods Wil. Geen reden om bang te zijn wanneer wij eerlijk en naar beste weten leven tegen Zijn geboden ingaan. Ik dacht, dat je daar een belangrijk punt had. Vrees niet voor het hiernamaals, want wat je vreest is de ververping van jezelf. Alleen een dwaas verwerpt zichzelf, maar de wijze leert zichzelf erkennen voor wat hij is. En zich zelf aanvaardend zoals hij is werkt hij met de kracht dié hij is. Dit is een punt, dat ongetwijfeld voor veel mensen een beetje vreemd overkomt. Ik kan me voorstellen, dat er onder u zijn, die zeggen: ik wil genezen, ik wil geesten oproepen, ik wil andere dingen doen. Wat u wilt is een voorstelling, wat u kúnt is een feit. Bindt u aan uw kónnen, en ga daarbij tot het uiterste. Maar bindt u niet aan uw dromen, want uw dromen zijn geen werkelijkheid. Dat is ook iets waarover de mensen vallen. Dan zeggen ze: ja maar, sommige dromen zijn toch wáár. Ja, die zijn waar volgens úw leven en ervaren uit úw standpunt. Maar of ze Cosmisch waar zijn, en of ze anders dan voor ú betekenis hebben, is op zijn minst genomen vraagwaardig, en zal wanneer er een andere erkenning in schuil gaat, dan kunt u daar toch meestal niet veel mee doen. U kunt alleen werken met uw eigen innerlijk, uw eigen leven, uw eigen kracht. En leven zonder angst betekent int feite: leven met jezelf zonder verwerping, zonder veroordeling, leven zonder je af te zetten tegen de wereld en tegelijkertijd beantwoordend aan hetgeen je voor jezelf juist acht.

Ik zou het tweede gedeelte heel simpel willen besluiten:

De mens, die niet in zich zelve vreest, leeft zonder angst.

- + Je hebt dikwijls angst, niet voor jezelf, maar voor degenen waarvan je houdt.
- Ja maar dat houden van betekent dan, dat die ander leven zal volgens úw normen. Anders kunt u er n.l. geen zorgen over hebben.
- + Je kunt bang zijn voor de moeilijkheden, die ze krijgen.
- Dat zijn hún moeilijkheden, daar moet je niet bang voor zijn, want je kunt ze niet voorkomen door je bezorgd te maken. Dientengevolge is het dwaas om daar bang voor te zijn en je daar angst over te maken. Het is beter om te beseffen wat je bent en wat je kunt zijn, wanneer het nodig is. Maar vraag je dan niet af waarvóór het nodig is voordat de feiten zich manifesteren.
- + Dat is zo, maar de ángst heb je toch wel. En hoe moet je die nu bestrijden?
- Door je je zelf duidelijk te maken, dat je angst niet redelijk is. Ja, de mens die zijn eigen onvermogen erkent, dat is voor een heleboel mensen moeilijk, geloof ik. Je kunt geen andermans leven voor die ander leiden. Je kunt geen enkel gevaar voorkomen, dat een ander zoekt, om welke reden dan ook. Je kunt alleen met je eigen krachten helpen, wanneer je voelt, dat dit juist is, op het ogenblik, dat dit waarlijk noodzakelijk is. En dát is op het ogenblik, dat die hulp ook wèrkelijk gewenst en aanvaard wordt. En als je je dit voortdurend voor ogen stelt, dan zal je misschien niet meer zo wegdromen in: ja maar.....wanneer ze zus doen en zo doen, dan kan dat of dat gebeuren. In de eerste plaats weet je niet of het waar wordt, in de tweede plaats als het waar wordt kun je er niets aan doen, in de derde plaats, de energie, die je nú gebruikt om je zorgen te maken erover, heb je dadelijk niet meer, als je al je kracht

3. misschien nodig hebt om een ander daadwerkelijk bij te staan. Ik weet wel, dat is een harde redenering. Maar leven zonder angst vergt een beetje hardheid t.o. je zelf. De meeste mensen danken: hardheid, och dat is niet nodig, maar t.o. je zelf moet je hard kunnen zijn. Want op het ogenblik, dat je met je sentimenten begint te spelen, bouw je droomwereld op. En niets valt sneller ineen dan een droompaleis. En geen hel is pijnlijker en gelijktijd wisselender dan een, die je opbouwt vanuit je gevoelswereld. En je gevoelens heb je voor een groot gedeelte in bedwang. Je kunt voor een heel groot gedeelte zelf uitmaken wat je gevoelens moeten zijn. En dan kun je proberen er greep op te krijgen, die gevoelens te lichten volgens datgene wat juist is volgens jou. Angst, angst kun je overal voor koesteren. En je kunt angsten niet wegdeneren vaak, omdat ze instinctief zijn. Maar wanneer men angst kan erkennen voor hetgeen zij is, dan is zij niet meer de beheersende factor. Als je bang bent voor een spin, dan is dat een onberedeneerde angst. Maar wanneer je nu weet, dat dit een onberedeneerde angst is, dan vermijd je wel het contact met alle geleedpotigen, maar aan de andere kant ben je dan toch ook wel bereid, om wanneer het nodig is die angst te overwinnen en in te grijpen. Dan is de angst dus eigenlijk een gedragsnorm geworden. En ze is niet meer een jou beheersende factor.

- + Ja, want het is juist zo typisch, je bent dikwijls bang ergens voor. Je bent er tevoren bang voor, je zit er je zorgen over te maken, en op het ogenblik dat datgene waar je je angstig over maakt, gebeurt.....
- Ja, dan werk je met de feiten, en dan is er geen angst meer.
- + Ja, en dat is heel wonderlijk.
- Dat is helemaal niet wonderlijk, dat is heel begrijpelijk. Kijk eens een angst is een illusie, zelfs wanneer ze zich bezig houdt met feiten, die later in uw wereld ontstaan. Angst is altijd een illusie. Een illusie is niet begrenst. D.w.z. dat je in die illusie nooit de mogelijkheid hebt, om het geheel te bedwingen. En daardoor ontstaat er onzekerheid. En onzekerheid is dan weer de voedingsbodem voor die angstgevoelens. Word je met de feiten geconfronteerd, dan moet je reageren. Dan heb je te maken met feiten. Wat gebeurd is, is gebeurd, je kunt het niet meer veranderen, je moet verder. Op dat ogenblik valt de angst voor een zeer groot gedeelte weg. Ook wanneer je later dan misschien de siddering hebt en denkt: o, hoe heb ik dat nu allemaal gedaan, of kunnen doen. Dat wel. Maar dan is het werken met feiten. Leven zonder angst - en dat probeer ik nu juist te betogen - een zoveel mogelijk leven met de feiten, en de illusies erkennen voor wat ze zijn: droombeelden, die niet feit zijn, die sterk af hankelijk zijn van onze eigen conditionering, van de wijze waarop wij redeneren, van het beeld wat wij ons maken van de wereld of van andere mensen. En als je je dat gaat realiseren, dan kun je zeggen: nou die angst kan ik heus wel baas. Maar dan moet ik ook bereid zijn om dergelijke angsten opzij te zetten op het ogenblik, dat ze zich presenteren. Ik moet er niet voortdurend mee bezig zijn.
- + Ik ben het helemaal met u eens, dat kan ik wel zeggen, maar omdat nu helemaal om te zetten in werkelijke waarden, dat is natuurlijk nummer twee.
- Wanneer je nu weer met zo'n angst bezig bent, zeg dan tegne jezelf: ik ben gek, en geef jezelf een tik. Op een gegeven ogenblik heb je zoveel hoofdpijn, dat je niet meer over angst denkt. Het gekke is, dat je door die voortdurende reactie jezelf conditioneert. De illusi Angst wordt juist door het verzet er tegen kenbaar als zodanig, en krijgt dus steeds minder invloed. Op de duur kan ze bestaan, maar krijgt meer het karakter van een filosofische speculatie, die niet onmiddellijk gepaard gaat met een emotioneel reageren in de stof. En dat is belangrijk.
Ik geef u dus een tip hoe u het ongeveer kunt doen. U kunt ook zeggen: elke keer, dat ik er mee bezig ben, dan gooi ik 25 cent op de grond en ik ga pas verder denken, wanneer ik ze allemaal opgeraapt heb. Het is een scheppen dus van een ander feit waarvan je de urgentie verklaart. Daardoor krijg je afstand t.a.z. van de illusie waaruit het angstgevoel voortkomt.
Er is een heel bekend verhaal. Dat is uit de tijd van Napoleon. Toen was er in Rusland, dat was op die terugtocht, een helhoop ellende en een helehoop doden. En Napoleon kwam met zijn koets voorbij een vuur, en daar zaten een aantal soldaten, en die waren helemaal niet bang. Toen vroeg hij hoe dat kwam. Toen zeiden ze: Nou, we zitten te dobbelen. Toen zei hij: waarom dobbelen jullie? Toen antwoorden ze: ja, dat weten we niet, maar we dobbelen, en het gaat er om wie er wint, want die mag zeggen wanneer we weggaan. Toen zei Napoleon: zijn jullie dan niet bang? De Russen zijn vlak bij. Toen zeiden ze: waarom zouden we bang zijn, we moeten eerst uitdobbelen. Dat lijkt erg koud, maar in feite is het eenscheppen van een grens, waardoor de angst je niet kan overwinnen, waardoor je beheerst blijft reageren. En leven zonder angst kan alleen ontstaan vanuit een beheersen van deze impulsieve reacties. En daarom

4. moet je ze erkennen wanneer ze optreden, en je moet ertégen optreden. En dat kan dan met schijnbaar zinloze dingen. Het is doodgewoon, je moet een andere taak eens verrichten voor je je toestaat verder te gaan. Op het ogenblik, dat je zegt: maar dit is geen zekerheid, begin je weer. Dus houdt u er wel rekening mee, dat uw vloer er misschien wel onder lijdt van al die centen, die er op vallen, in het begin, maar het helpt. En ik zal u zodadelijk misschien nog iets anders proberen te geven, een klein systeemje, maar dat komt later.

Dan komen we aan het derde punt van het onderwerp. Leven is niet een zaak, die je in stukjes kunt hakken. Wanneer je zegt: wanneer je geboren wordt begin je te sterven, dan is dat volledig juist. Je kunt eenvoudig niet zeggen: hier houdt deze fase op en daar begint die fase. Je kunt zeggen: leven is altijd een geheel. En in het geheel verabder ik mijn punt van beschouwing. Nu is dat natuurlijk voor de mens een beetje moeilijk, want die zeggen: ja, wat ik nú ben is belangrijk. Wat ik geweest ben op grond daarvan ~~xxxxxxx~~ zou ik nu dit of dat moeten zijn zou ik moeten kunnen, en ik kan het niet. Dan ontstaat weer die wrevel. Dan zegt 'men: ja maar, wat moet dat met mij worden? Alles is een continuïteit. Er is niets, zoals het nu optreedt, dat zonder meer een eeuwig feit kan zijn. Het kan slechts een onderdeel zijn van een grotere werkelijkheid. Wanneer wij proberen te leven met die werkelijkheid van vandaag, leven we in feite met die grotere werkelijkheid. En daartoe moeten we onszelf gaan realiseren waar we aan toe zijn.

Misschien kunnen we proberen om een klein stukje - het behoort eigenlijk meer bij een inwijding dan wat anders, maar - een heel klein stukje samen te doen, dat juist te maken heeft met dit overwinnen van de angst. Overwinnen van angst is erkennen wat je bent. Ik ga nu gewoon een paar dingen zeggen; en dan geef ik u de raad probeer ze niet te begrijpen. Laat ze gewoon op u inwerken.

"Leven is onbeperkt. Kracht is onbeperkt. Werkelijkheid is onbeperkt. Ik leef. Ik ben ik onbeperkt leven. Ik ben een onverbrekelijk deel van alle leven.

Ik heb kracht, want ik ben deel van alle kracht. Er is geen kracht anders, dan die ik bezit. Er is geen grens aan de werkelijk innerlijke kracht, die de mijne is. Wanneer ik beseft, dat ik deel ben van alle kracht, ben ik kracht zonder einde.

Ik ben werkelijkheid. Dan ben ik onveranderlijk in mijn wezen. Als deel van de werkelijkheid kan ik niet veranderen, omdat de werkelijkheid is en niet verandert.

Wanneer ik dit alles beseft, wanneer ik tot mijzelf zeg: ik ben kracht, ben ik kracht.

Wanneer ik krachten zie, of erken, zo zeg ik tot mijzelf: dit ben ik. Wanneer ik leven zie, of dood zie, zo zeg ik tot mijzelf: dit ben ik. Wanneer ik het felste Goddelijk Licht zie, zo zeg ik tot mijzelf: dit ben ik. Als deel van alle kracht ben ik alle kracht. Als deel van alle leven ben ik alle leven. Onveranderlijk en eeuwig sta ik vast in de totaliteit. Eeuwig is mijn wet en mijn wezen. Eeuwig is mijn kracht. En slechts wat ik beseft van mijzelf maak ik waar. Ik beseft mijzelf en ik zie naar de wereld, en ik zeg: dit zijt gij.

Ik zie naar mijzelf en naar mijn Schepper en zeg: al wat ik erkennen kan van uw hoogste kracht ben ik. Ik ben deel van U, Gij zijt deel van mij. Onscheidbaar zijn wij met elkaar verbonden. Dan is er niets onmogelijk voor mij, omdat niets voor U onmogelijk is."

Bij zo'n titus - want het is eigenlijk een stukje van een ritus - horen dan wat men noemt "sleutels". Sleutels is niets anders, zoals u weet, dan een reeks woorden, die voor degenen, die erop is afgestemd een bijzondere betekenis hebben. Het is natuurlijk dwaas, om een stukje inwijding hier te citeren, en zelfs iets van de kracht op te roepen, die erbij hoort, en u de sleutels te onthouden.

Wanneer je de angst wilt overwinnen, wanneer je wilt leven zonder angst, zul je moeten onthouden: niets is onherstelbaar, dan dátgene wat ik mijzelf ontnem. Niets is onveranderlijk buiten de kracht, die in mij leeft. Ziekte en gezondheid, geluk en lijden, zij allen zijn slechts grenzen van dat wat ik ben.

En misschien is deze sleutel voor u ook nog bruikbaar: mijn beseft moet vele wegen gaan om mijn wezen te erkennen. Maar elke weg, die ik gaan kan is deel van mijn wezen.

Op die manier probeer je dan, tenminste, dat heb ik geprobeerd u iets te geven van die werkelijkheid, die voor een bewuste mens bestaat. Leven zonder angst bestaat heel.

Het is niet een begeren, of een beheersen van je wereld, want je blijft jezelf wel.

Maar het is een voortdurend beroep op dat innerlijk van je, waarin eeuwige waarden bestaan. Het is het onbelangrijk maken van het tijdelijk verschijnsel door het voortdurende erkennen van het eeuwige in je. Dat vraagt natuurlijk training. U bent gewend om te denken en in uiterlijke normen. U kijkt naar buiten toe. Maar de werkelijkheid, die

albehalvend is ligt in uzelf. Leef in u zelf kijken, en in uzelf de eeuwigheid te zien.

Ziekte, en lijden, en leven en dood zijn alleen maar uiterlijkheden, wanneer je diep

in je zelf kunt zien naar de onveranderlijke, lichtende en sterke Werkelijkheid, die

die er is. Er is een filosofie, die zegt: Niets wat kernbaar is kan bestaan, wanneer het geen deel is van God. God is het Licht én het Duister. God is de Geboorte én de Dood. God is de chaos én de bekroning van de uiterste bewustwording. God is de opgang in de totaliteit, en de afsplitsing, die zich "ik" noemt. Niets is buiten Hem, niets is zonder Hem. Daarmee is de erkenning van ons behoren tot Zijn Wezen de juiste weg om tot een aanvaarding te komen van ons zelf. En door de aanvaarding van ons zelf tot een aanvaarding van alle verschijnselen waarmee we geconfronteerd worden. Onze zwakte ligt in het ontkennen van de Goddelijke Kracht in ons zelf. Onze kracht is de erkenning, dat wij nimmer alleen zijn, maar altijd verbonden met het totaal.

Ik weet, dat dat allemaal echt theoretisch klinkt. Ik ben me er volledig van bewust, dat mensen zeggen: ja, maar nu ben ik niet minder bang. Want mensen willen die angst ergens bezitten. Angst is ergens een deel van de verrukking van het leven. Al geef je je dat zelf misschien niet toe. En als u beseft, dat leven in deze vorm niet eens belangrijk is, dan kun je misschien die angst ook overmeesteren. Wat je bent waar je bent, hoe je bent, doet niet ter zake. Wat je doet en wat je niet doet, doet niet ter zake. In de Cosmos is dit alles juist en goed. Je moet alleen leren om jezelf te aanvaarden zoals je bent. Dan zul je ontdekken, dat al wat je bent alleen de openbaring is van de Kracht waaruit je geboren bent. Dat vraagt meditatie, zeker. Mediteer er maar eens over, neem er maar eens een beetje tijd voor, zo nu dan. Maar niet te veel, want je moet leven en niet mediteren. Het vraagt een holo hoop beheersing, om elke keer te ontdekken: ik ben bang hiervoor, of ik wens dat niet, en dan te zeggen tegen jezelf: ja maar ten ik nu bezig met de feiten, of niet. En is mijn visie op die feiten nu wel een Cosmisch juiste? Je kunt leven zonder angst, wanneer je jezelf weet te scholen. Alles is aanvaardbaar, omdat alles uit God is. Zodra je iets kunt ervaren als uit God zijnde, deel van God zijnde, kan het ons geen vrees meer aanjagen. Op het ogenblik, dat wij alle dingen erkennen als een bewuste beleving, waardoor wij die innerlijke Kracht, en dat innerlijk Licht weer op een andere wijze gedemonstreerd zien, zullen wij onze innerlijke rijkdommen tellen, en niet ons lijden en onze armoede opsommen, die toch maar uiterlijk zijn. Ik zeg niet: Zoek jezelf. Ik zeg: ken jezelf, en zoek de God in jezelf. Erken de band, die je hebt met ál het geschapene, met alle wereld, alle sfeer, alle Kracht. Erken de verbondenheid, die Beheersend is voor je bestaan. Wanneer je dat tot stand brengt, dan zul je niet vrezen.

- + Angst dat is een gevoel(?). Dat is iets anders dan het verstand. Dat hebben we zo even geconstateerd. Nu is angst een negatief gevoel
- Het kan ook positief zijn.
- + Ja, ik wilde juist zeggen: je hebt ook positieve gevoelens. Maar nu dacht ik, dat het aardse leven gebonden is aan gevoelens. Mag je nu zeggen: dit aardse leven is eigenlijk onmogelijk zonder gevoelens. Dus zou je zonder angst leven, dan zou je zonder gevoelens leven. Dan zou je eigenlijk verlost zijn van dit aardse leven. Dus per definitie kun je nooit leven zonder angst, want dat is geen leven.
- Maar als je kind bent moet je leren, en dat leren is het meest belangrijke, want daardoor wordt je een volwassen mens, die betekenis kan hebben. Daarom zul je altijd moeten leren, want zonder dat leren kun je niet volwassen zijn. Maar je bent nooit volmaakt, dus moet je verder leren. Gaan we dan niet van een bepaalde fase uit? U stelt, dat je op aarde levende een emotiewezen moet zijn. Ik zeg, dat u op aarde levende een grote werkelijkheid alleen via gevoelswaarden kunt uitdrukken, omdat u geen begrippen daarvoor hebt en geen associaties. Maar ik zeg, dat u op aarde wel degelijk deel kunt zijn van de werkelijkheid. Zoals de Verlichte, die overwinnende alles wat op hem af kwam, één werd met het niet-zijnde, en toch als mens op aarde verderging, om de paden te leren, die de mens moet gaan. Een mens is een vorm een verschijningsvorm. Zodra hij die vorm, met datgene wat daarmee inhaerent schijnt te zijn bepalend maakt voor zijn wezen, zal hij nooit zonder angst leven, maar zal hij ook nooit volledig bewust worden. Maar wanneer men beseft, dat het verschijnsel alleen betekenis krijgt in relatie tot de werkelijkheid, waaruit dit voortkomt, dan zal men ontdekken, dat de gevoelens iets anders zijn. Dat angsten ontkenning en afwijzing is, en dat een ontkenning en een afwijzing zinloos is, tenzij men in feite vreest voor zichzelf, voor het beeld van zichzelf. En als je dat allemaal beredeneert, dan blijven die gevoelens. Maar wanneer je die gevoelens gaat begrijpen voor wat ze zijn, dan zijn ze niet meer de zweep, die u aanspoort om verder te gaan op uw levensweg, dan zijn ze het voertuig geworden, dat u zelf beheerst, dat u stuurt naar het doel, dat u als juist erkent. U bent niet alleen vrij van angst, u bent ook meester geworden

van u zelf. En omdat de verschijnselen van het lot niet belangrijk meer zijn bent u kenner én beheerser van uw eigen lot geworden. Dat moogt u niet over het hoofd zien. Als je alleen als mens wilt leven met alle beperkingen van dien en niet verdergaan, hebt u gelijk. Maar op het ogenblik, dat u het menszijn ziet als een groei, als een openbloeien, als een verdergaan, dan moogt u niet ontkennen, dat veel van hetgeen menselijk heet in wezen zozeer overschat wordt, dat het het menselijk leven beheerst zonder dat het zinvol is. En wie zich van deze, zinktoe ketens vrij kan maken leeft dichter bij de werkelijkheid, maar die leeft ook met een andere gevoelswaarde, dan de mens door conditionering etc. is bijgebracht. Leven zonder angst is voor een mens natuurlijk een doorbreking van vele conditioneringen, dat geef ik direct toe. Maar het betekent niet dat je pas goed méns bent wanneer je de conditionering, die je door de tijd waarin je leeft, door het leven dat voor dit leven is geweest en al die dingen meer, wanneer dát dus blijft regeren. Wees heer van jezelf, en niet de slaaf van de beelden en dromen die anderen je opleggen.

- + Kom je dan niet enigszins buiten de gemeenschap te staan?
- De gemeenschap is deel van je leven. Maar je kunt leven in de gemeenschap volgens de normen van die gemeenschap zonder de slaaf te zijn van deze normen, of de zinvolheid daarvan te verkondigen. Het is de beperking, die u zich bewust oplegt die zinvol kan zijn, omdat zij een verwezenlijking is van iets wat u in u zelve als juist en waardevol erkent. Maar op het ogenblik, dat u zich die beperking oplegt, omdat dit een norm is die door anderen is gesteld, komt u niet verder.
- + Angst is een menselijke constructie, zegt u. Hebben dieren dan angst?
- Dieren kennen een vorm van angst - anders dan de uwe, de angst van het dier heeft n.l. de panische reactie tengevolge, en dat komt omdat het dier niet in staat is om daar denkbeelden aan vast te knopen. Een dier is consequent. - Wanneer een dier ontdekt: ik moet sterven, dan zal het proberen zich tegen die condities te verzetten, want het wil leven. Maar wanneer het ontdekt, dat dit verzet zinloos is, legt het zich neer en sterft in vrede. Een dier wat in een trap komt, een val, verzet zich daartegen totdat het ontdekt, dat het zinloos is. En dan spaart het zijn krachten in zich zelf op, en het wacht. Of in bepaalde gevallen verminkt het zichzelf, om de vrijheid te gewinnen. Niet zo overlegd als een mens dat zou doen, maar ook niet gedreven door een angst zoals mensen die koesteren, maar als een instinctieve logica, die de continuering van het bestaan zoals het nu is, probeert mogelijk te maken. Een dier kent dus niet de angst, die ú kent.
- + Wanneer het gezicht van een beest in doodsstrijd kijkt - net als bij een jong kind dat het moeilijk heeft en dat nog niets geleerd heeft, alleen zijn instinctmatige gedragsnormen uit, alleen al doordat het schreeuwt - dat is tóch aangeboren.
- Met andere woorden: het is erfelijk geconditioneerd als een gedrag waardoor de instandhouding van de huidige situatie zo veel mogelijk bevorderd wordt door de eigen reacties. Daar heeft u gelijk in. Maar dat wil niet zeggen, dat die angst een reële angst is. Een constatering van onlust is iets anders dan angst. Wanneer je kijkt naar een dier dat sterft, dan zul je ontdekken, dat het dier zich heel vaak niet tegen het sterven verzet, maar tegen het voor het instinct onaanvaardbare condities, die het sterven vergezellen. Wanneer je kijkt naar een kind, dan zul je zien, dat dit kind, zodra het vertrouwen heeft, onverschillig waarin, het door zijn lijden opeens niet meer gekweld wordt, de dood niet meer schuwt. Wat moet je daar dan uit concluderen? Dat het dus bang is en niet bang is tegelijk? Dan moet je daaruit concluderen, dat een verzet tegen uiterlijke omstandigheden optreedt, waarbij dus het gebrek aan vertrouwen, aan aanvaarding en begrip wordt uitgedrukt. Ik dacht dat dit laatste de juistw oplossing was van het door u genoemde voorbeeld. En wanneer je dat dan even verder doorzet, dan kun je zeggen, dat juist díé mensen, die aanvaarden wat gebeurt - en dat vraagt een bewust proces, dat geef ik u graag toe, maar die aanvaarden wat gebeurt, en ook het dier dat aanvaardt wat er gebeurt, want ook dat ontstaat wanneer je te maken hebt met dieren, die wat ouder zijn, de omstandigheden liggen binnen hun conditionering - dan zie je dus dat deze in feite veel meer mogelijkheden hebben, zelfs tot overleven dan anderen, dus dat ze lichamelijk er beter aan toe zijn, en dat ze gelijktijdig een veel grotere uitstraling hebben, een rustiger uitstraling, dan anders denkbaar is. Nu ja, dat laatste kunt u waarschijnlijk niet constateren. Ik dacht dat de conclusie duidelijk is. De angst waar wij over spreken als het lichamelijke verzet, die kun je niet ongedaan maken. Wanneer de geest het menselijk lichaam heeft verlaten, dan zal dat menselijk lichaam nog een aantal krampen kunnen vertonen, reacties, omdat het lichaam, als organisme, probeert zich zelf in stand te houden. Maar dat is geen angst. Dat is een automatisme. We moeten

automatisme niet met angst verwarren. Angst is een bewuste beleving. Daarom, als die bewuste beleving niet aanwezig is, is er geen sprake van angst, maar is er hoogstens sprake van een geconditioneerde reactie. Die heeft met het gevoelsleven en met het bewustzijn niets van doen.

Dan hoop ik, dat ik u een paar dingen heb meegegeven, die de moeite waard zijn. Ik zou u nogmaals er op willen wijzen, dat de grootste sleutel eigenlijk tegen angst en tegen alle dingen waarmee je geen raad weet, is: God is een Kracht, en dit ben ik. En ik ben deel van God, en ik ben deel van de Kracht. God is eeuwig, zo ben ook ik dit. Ik ben deel van God, en zo ben ik eeuwig. En als je nu "God" als een geloofsnorm wilt gebruiken, of eenvoudig als een woord om de totaliteit aan te geven, dat moet je zelf weten. De sleutel is altijd weer: begrip van je deel zijn van het geheel. En daardoor de onbelangrijkheid van de verschijnselen. Zodra je die onbelangrijkheid kunt aanvaarden, kun je veel meer verschijnselen beheersen, dan je nu mogelijk acht. Daarmee zou ik mijn bijdrage willen beëindigen. Ik dank u voor uw aandacht.

+ + +

HET SCHONE WOORD.

Gevaar.

Daar waar ik mijzelf verlies, daar waar ik mijzelf ontken, daar waar ik niet meer vertrouwen op wat ik weet te zijn en ben, daar dreigt gevaar. Want ál kan ik dragen, ál kan ik leven, ál kan ik verwerken en in heel mijn streven kan ik de kracht van het Licht steeds weer sterken. Maar vertrouw ik mijzelf niet, of voel ik: ik ben niet oprecht en niet waar, dan volgt disharmonie. Dan is er gevaar!

Maar is er gevaar en wordt je door vrezen voortgejaagd, lieve mens, roep tot Licht. Verlies even je zelf in die hogere Macht. Vergeet het zijn, het leven, de plicht, de noodzaak, de strijd. Wordt één met het Licht. Zonder zeggen, zo waar ben je licht met het Licht en verdwijnt het gevaar.

Je vreest duizend vrezen, maar je bent Eeuwigheid. Je vermijdt de gevaren, die je zoekt, juist omdat je vermijdt. Je erkent je illusies en vreest vaak het feit. Je ondergaat je dromen als werkelijkheid. Dan verlies je de macht en de kracht om te leven. Dan is in jou niet meer het Licht. Dan is er geen zijn, dat je inhoud kan geven. Dan verlies je je zelf voor een wijle in de Kracht. Het gevaar wordt verdreven door de Goddelijke Macht.

Want daar waar je leeft en waarlijk kunt leven, is 't gevaar een illusie door mensen geschreven. Maar waar je leeft en in waarheid bestaat, is het God, die gevaren verdwijnen laat. En harmonie je geeft als Kracht om mét het Licht te leven en uit je zelf licht aan Licht en aan het Duister zelfs te geven. Verwevend 't "ik" met d' Eeuwigheid.

Dán leef je eindelijk een werkelijkheid waarin geen gevaar meer kan bestaan, omdat in Eeuw'ge Harmonie al met het Al tezamen voort zal gaan.

+ + +